

AUTOREFERAT HABILITACYJNY

**Olga
Kiedrowicz-Świtalska**
SZCZECIN, WRZESIEŃ 2023

Spis treści	
Wykaz skrótów	5
Biogram	7
Posiadane dyplomy	8
Informacje o zatrudnieniu i pełnionych funkcjach	10
Przedmowa	13
Część 1	
opis ścieżki rozwoju projektowego i dydaktycznego	5
Refleksja humanistyczna	6
Elastyczność myślenia	20
Od dyplomu magisterskiego do doktoratu	23
Pracownia Projektowania Architektury Wnętrz i Przestrzeni Terapeutycznych	32
Pracownia Projektowania Multisensorycznego	65
W procesie, w doświadczeniu, w drodze	97
Część 2	
opis pracy: Therapeutic Design Tools – narzędzie wspierające proces twórczy w obszarze dizajnu terapeutycznego	127
Wstęp	129
Fuzja doświadczeń	130
Dizajn terapeutyczny	140
TDT – punkt wyjścia	143
TDT – co to jest?	145
TDT – analiza projektowa	150
Prezentacja dzieła – wersja fizyczna narzędzia	179
Prezentacja dzieła – strona internetowa	196
Współpraca	202
Część 3	
podsumowanie autoreferatu	203
Część 4	
zestawienie – praca dydaktyczna w latach 2015–2023	207
Część 5	
zestawienie – projekty, realizacje, aktywność naukowo-artystyczna w latach 2015–2023	233
Bibliografia – autoreferat	258
Źródła internetowe	259
Spis ilustracji	260
Opisy bibliograficzne – Therapeutic Design Tools	269

WYKAZ SKRÓTÓW

AS – Akademia Sztuki w Szczecinie
CPK – Centrum Przemysłów Kreatywnych
GDD – Gdynia Design Days
FtO – Follow the Object
KAWiFU – Katedra Architektury Wnętrz i Form Użytkowych
KPP – Katedra Projektowania Produktu
LRiTC – Laboratorium Realizacji i Technik Ceramicznych
ŁDF – Łódź Design Festival
PDF – Poznań Design Festiwal
TDT – Therapeutic Design Tools
WMiSM – Wydział Malarstwa i Sztuki Mediów
WSW – Wydział Sztuk Wizualnych
WAW – Wydział Architektury Wnętrz
WWz – Wydział Wzornictwa
WSSU – Wyższa Szkoła Sztuki Użytkowej

BIOGRAM

Olga Kiedrowicz-Świtalska

Projektanta, edukatorka w obszarze projektowania architektury wnętrz i wzornictwa. W praktyce zawodowej skupia się głównie na zagadnieniach związanych z projektowaniem multisensorycznym oraz terapeutycznym, poszukując tym samym roli dizajnu w procesie budowania relacji dzieło – odbiorca.

Od 2012 roku związana jest zawodowo z Akademią Sztuki w Szczecinie, kierowniczką Katedry Projektowania Produktu na Wydziale Wzornictwa, prowadzi również Pracownię Projektowania Multisensorycznego bazującą na autorskim programie dydaktycznym.

W 2015 roku obroniła pracę doktorską na Uniwersytecie Artystycznym w Poznaniu: *Architektura wnętrz jako nośnik wielowymiarowych komunikatów i jej znaczenie w procesie budowania relacji dzieło – odbiorca. Przestrzeń terapeutyczna jako przykład wnętrza wpływającego na odbiorcę – pacjenta.*

Wspólnie z Tomaszem Piotrem Świtalskim prowadzi autorską pracownię holistyk studio, gdzie synergicznie łączą aspekty edukacji społecznej i projektowania w odniesieniu do rzeczywistych i wysnionych potrzeb człowieka. Uwielbiają twórczo pracować z ludźmi w każdym wieku – to właśnie stanowi o istocie projektowania.

Jej prace były prezentowane i nagradzane w wielu wydarzeniach czy konkursach o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym, takich jak: finał konkursu WARSZTAT 2017, COW International Design Festival 2017 (nagroda za pracę *therapeutic space for pregnant women*), Arch Inside, Poznań Design Festiwal, Łódź Design Festival, A'Design Award and Competition 2019 (nagroda za pracę *centre of light*, współautorka: Agata Legawiec), Peru Design Biennial 2019 (Product Design 2019) czy International Residential Architecture Awards 2019 (*Recreation Built*, II nagroda, współautorka: Agata Legawiec).

POSIADANE DYPLOMY

2015

stopień doktory sztuki w dziedzinie sztuk plastycznych i dyscyplinie artystycznej – sztuki projektowe, uzyskany na Wydziale Architektury Wnętrz i Scenografii Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu

tytuł rozprawy doktorskiej: *Architektura wnętrz jako nośnik wielowymiarowych komunikatów i jej znaczenie w procesie budowania relacji dzieło – odbiorca. Przestrzeń terapeutyczna jako przykład wnętrza wpływającego na odbiorcę – pacjenta*

promotora: dr hab. Katarzyna Radecka, prof. AS¹
recenzenci: prof. dr hab. Krzysztof Kochnowicz (UAP),
prof. dr hab. Krzysztof Wołowski (ASP we Wrocławiu)

data publicznej obrony: 2 czerwca 2015 roku

2010

tytuł magistry sztuki ze specjalnością projektowania architektury wnętrz uzyskany w Wyższej Szkole Sztuki Użytkowej w Szczecinie. Dyplom uhonorowany Nagrodą Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego za najlepszy dyplom ukończenia studiów wyższych w dyscyplinach sztuk plastycznych

dyplom zespołowy, zrealizowany wspólnie z Agnieszką Matijuk² (kierunek: architektura wnętrz) oraz Tomaszem Piotrem Świtalskim (kierunek: grafika)

tytuł pracy magisterskiej: *Akademia Sztuki w Szczecinie – Pałac pod Globusem, projekty adaptacji wnętrz i identyfikacji wizualnej*

promotorzy: prof. dr hab. Janusz Stankowski (kierunek: architektura wnętrz), prof. dr hab. Andrzej Tomczak (kierunek: grafika)
recenzent: dr Andreas Guskos³

data publicznej obrony: 29 czerwca 2010 roku

¹ Aktualnie: dr hab. Katarzyna Radecka, prof. PK. W autoreferacie stopnie i tytuły naukowe będą podawane zgodnie z czasem, na który się powołuję. W przypisach podawane stopnie i tytuły naukowe będą zgodne z czasem powstawania autoreferatu.

² Aktualnie: Agnieszka Józwiak

³ Aktualnie: dr hab. Andreas Guskos, prof. AS.

INFORMACJE O ZATRUDNIENIU I PEŁNIONYCH FUNKCJACH

Przebieg dotychczasowego zatrudnienia i pełnione funkcje w Akademii Sztuki w Szczecinie:

- od września 2021 roku:
kierowniczka Katedry Projektowania Produktu, Wydział Wzornictwa
- od października 2016 roku:
adiunkta w Akademii Sztuki w Szczecinie
 - od października 2019 roku:
kierowniczka Pracowni Projektowania Multisensorycznego, Katedra Projektowania Produktu, Wydział Wzornictwa
- październik 2021 – luty 2022 roku:
prowadząca przedmiot: metodologia pracy projektowej (studia I stopnia) na kierunku architektura wnętrz i przestrzeń wirtualna
- październik 2016 – czerwiec 2021 roku:
kierowniczka Pracowni Projektowania Architektury Wnętrz i Przestrzeni Terapeutycznych, Wydział Sztuk Wizualnych/Wydział Architektury Wnętrz
- październik 2016 – czerwiec 2020 roku:
prowadząca przedmiot: oświetlenie (studia I stopnia) oraz projektowanie oświetlenia (studia II stopnia) na kierunku architektura wnętrz/architektura wnętrz i przestrzeń wirtualna
- wrzesień 2020 – czerwiec 2021 roku:
dziedzina Wydziału Architektury Wnętrz
- marzec 2020 – wrzesień 2020 roku:
prodziekana Wydziału Architektury Wnętrz
- maj 2018 – wrzesień 2021 roku:
koordynatorka z ramienia sztuk wizualnych w projekcie Akademia Sztuki w Szczecinie_INWESTYCJA W TALENTY realizowanym w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020 (POWER 1)
- październik 2018 – październik 2019 roku:
koordynatorka z ramienia sztuk wizualnych w projekcie Akademia Sztuki w Szczecinie_PROJEKT KARIERA realizowanym w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020 (POWER 2)
- wrzesień 2016 – wrzesień 2018 roku:
prodziekana Wydziału Sztuk Wizualnych (aktualnie dwie osobne jednostki: Wydział Architektury Wnętrz i Wydział Grafiki)
- październik 2015 – wrzesień 2018 roku:
kierowniczka Laboratorium Projektowania Architektury Wnętrz, Centrum Przemysłów Kreatywnych w Szczecinie
- 2014–2016:
członkini zespołu Akademia ZMIENIA Szczecin: Centrum Przemysłów Kreatywnych
- 2013–2017:
opiekunka Koła Naukowego Trójkąt, Katedra Architektury Wnętrz i Form Użytkowych, Wydział Sztuk Wizualnych
- 2012–2023:
członkini wydziałowych komisji rekrutacyjnych, komisji dyplomowych, kierunkowych rad programowych, rad wydziału i innych związanych z organizacją i funkcjonowaniem jednostek w Akademii Sztuki w Szczecinie
- październik 2011 – czerwiec 2015 roku:
asystentka w Akademii Sztuki w Szczecinie
 - asystentka w Pracowni Projektowania Architektury Wnętrz i Wystawiennictwa; prowadzący: prof. dr hab. Józef Jurek, Wydział Sztuk Wizualnych Akademii Sztuki w Szczecinie
 - prowadząca przedmiot: oświetlenie (studia I stopnia) oraz podstawy projektowania architektury wnętrz (studia I stopnia) na kierunku architektura wnętrz

PRZEDMOWA

Przedłożona na potrzeby postępowania habilitacyjnego dokumentacja zaadresowana została do Rady Dyscypliny Sztuki Plastyczne i Konserwacja Dzieł Sztuki w Akademii Sztuki w Szczecinie za pośrednictwem Rady Doskonałości Naukowej z siedzibą w Warszawie.

Uczelnia, która powstała m.in. na bazie dokonań i działalności Wyższej Szkoły Sztuki Użytkowej, gdzie zdobywałam pierwsze doświadczenia twórcze oraz projektowe, jest dla mnie wymarzoną opiniodawcą w kwestii oceny przedstawionego w autoreferacie dorobku.

Zgodnie z wymogiem formalnym wskazuję realizację projektu *Therapeutic Design Tools – narzędzie wspierające proces twórczy w obszarze dizajnu terapeutycznego z 2023 roku* jako osiągnięcie naukowe będące podstawą ubiegania się o stopień doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.

Olga Kiedrowicz-Świtalska
Szczecin, wrzesień 2023

CZĘŚĆ I

OPIS ŚCIEŻKI ROZWOJU PROJEKTOWEGO I DYDAKTYCZNEGO

W pierwszej części autoreferatu podejmę próbę przedstawienia ścieżki rozwoju projektowego i dydaktycznego z uwagi na fakt, że oba pola synergicznie się ze sobą łączą i rezonują (odkąd pamiętam). Każde doświadczenie – projektowe oraz dydaktyczne – od czasu rozpoczęcia pracy w Akademii Sztuki w Szczecinie w 2011 roku aż do chwili obecnej miało wpływ na mój sposób postrzegania procesu projektowego oraz definiowania pracy jako swoistej misji. Przedstawione zostaną również wątki z okresu dorastania i studiowania definiujące pewien wzorzec myślenia, do którego wracałam w zakresie pracy twórczej.

REFLEKSJA HUMANISTYCZNA

Tytułowa refleksja humanistyczna towarzyszyła mi od najmłodszych lat w różnych przestrzeniach życia. Przestrzenią codzienną stawały się półki i regały z książkami zakupionymi przeważnie przez tatę Piotra w lokalnych antykwariatach. Najbardziej fascynowały mnie publikacje dotyczące poezji, to właśnie w domu rodzinnym pierwszy raz przeczytałam wiersze Haliny Poświatowskiej, Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej czy Leopolda Staffa. To w wersach poezji odkrywałam po raz pierwszy myśli drugiego człowieka, a także człowieczeństwo. Poezja – z gr. ποιησις, poiesis: tworzenie, wytwórczość – jawiła się w mojej młodej głowie jako forma syntetyczna w przekazie (ilościowym, formalnym), jednak pełna niewypowiedzianych, kryjących się między słowami, wartości. Z perspektywy czasu dostrzegam wiele relacji z twórczością projektową, do których będę się odnosić później, przy okazji kolejnych działów czy części autoreferatu.

Drugą przestrzenią doświadczeń była edukacja w Liceum Ogólnokształcącym im. Zbigniewa Herberta w Słubicach⁴. Miałam przyjemność kształcić się w klasie o profilu humanistycznym pod opieką nauczycielki języka polskiego – Barbary Druć - która prowadziła również koło teatralne – *Drewniane pudełko zwane wyobraźnią*. Edukacja w tym okresie, w nawiązaniu do nazwy koła, była przygodą pełną odkryć – twórczą i nieskrępowaną, trwającą cztery lata podróżą po świecie literatury. Poznawanie twórczości kolejnych literatów, poetów kształtowało bazę mojej antropocentrycznej postawy, pełnej troski o przyszłość człowieka. Pedagożka – Barbara Druć – oprócz kompleksowej wiedzy przekazywanej podczas zajęć „sprezentowała” mi (i wielu innym uczniom, uczennicom) zamiłowanie do dzieł Zbigniewa Herberta. Można śmiało stwierdzić, że czerpaliśmy z twórczości Herberta pełnymi garściami – wtedy – nie zawsze świadomie. Aktualnie, wracając do jego słów z perspektywy czasu i z inną dojrzałością, doszukuję się wielu kontekstów oraz inspiracji w zakresie działalności twórczej czy dydaktycznej na polu projektowym (architektura wnętrz, produkt, wzornictwo).

4 Aktualnie: Zespół Szkół Licealnych im. Zbigniewa Herberta w Słubicach.

Przygotowując się do napisania autoreferatu habilitacyjnego w lutym bieżącego roku, natrafiłam na następującą wypowiedź Herberta:

Sferą działalności poety, jeśli ma on poważny stosunek do swojej pracy, nie jest współczesność, przez którą rozumiem aktualny stan wiedzy społeczno-politycznej i naukowej – ale rzeczywistość, uparty dialog człowieka z otaczającą go rzeczywistością konkretną, z tym stołkiem, z tym bliźnim, z tą porą dnia, kultywowanie zanikającej umiejętności kontemplacji⁵.

Powyższe słowa idealnie oddają najważniejsze dla mnie wartości w procesie projektowym. Rzeczywistość, uparty dialog człowieka z rzeczywistością, empatia, obserwacje związane z tym, co tu i teraz – każdy(-a) projektant(ka) w zasadzie od tego zaczyna. W twórczości Herberta, jak już wspomniałam, doszukiwałam się często konotacji ze sztukami projektowymi. W 2020 roku w odpowiedzi na hasło kolejnej edycji projektu ARCH Inside – *the architectural future internal space/external space*⁶, napisałam:

Dlatego – nawiązując (...) do słów Herberta – jako twórcy żyjemy w kontraście pomiędzy przeszłością a przyszłością, pomiędzy tym, co zewnętrzne (widoczne), a tym, co wewnętrzne (intymne, efemeryczne), pomiędzy tym, co rzeczywiste (racjonalne), a tym, co nierzeczywiste (idealistyczne), bo proces projektowania architektury wnętrz to subtelna umiejętność łączenia tego, co pewne i niepodważalne, z tym, co niesie czas i aktualna rzeczywistość.

Nie jestem w stanie wymienić wszystkich ważnych dla mnie w tym okresie literatów czy pisarzy – Młynarski, Osiecka, Stachura, Whitman, Wilde – to tylko kilka z wielu nazwisk. Ten etap w życiu nauczył mnie, że tzw. czytanie staje się kluczem do poznania świata, kształtuje sposób myślenia niezależnie od wykonywanego w przyszłości zawodu. Jako pedagożka staram się wskazywać student(k)om, że baza w postaci teorii (literatura branżowa, specjalistyczna czy piękna) inspiruje, pozwala na kompleksowe poznanie

5 Herbert Z., *Poezje*, Państwowy Instytut Wydawniczy, 1998, s. 7.

6 Wydarzenie organizowane cyklicznie na Wydziale Architektury Wnętrz/Wydziale Sztuk Wizualnych (AS) przez dr Dominikę Zawojską-Kuriatę i zespoły zaproszonych kuratorów(-ek). Pierwsza edycja wydarzenia miała miejsce w 2017 roku i była kuratorowana przez dr Katarzynę Utecht, mgr Pawła Machometa i mgr Dominikę Zawojską-Kuriatę. Aktualnie wydarzenie odbywa się pod nazwą Synteza.

analizowanego zjawiska, a także wspomaga klarowny zapis (słowny, wizualny) procesu projektowego, odpowiednio go syntetyzując. Ukłonem skierowanym w przeszłość był jeden z tematów realizowanych w Pracowni Projektowania Multisensorycznego w roku akademickim 2022/2023⁷ – *Słowa, przedmiot, synergia*. Analizując wybrany wiersz/cytat/przysłowie, studenci(-tki) mieli/miały zaprojektować obiekt będący syntezą istniejących w tekście słów tak, aby zaistniała relacja pomiędzy słowami a wykreowanym przedmiotem⁸.

Symbolicznym podsumowaniem niniejszego rozdziału oraz zauważalnych relacji między światem poezji i światem projektowym będzie projekt autorstwa Krzysztofa Wojciechowskiego (fot. 1.1.) do powyżej opisanego tematu semestralnego na bazie analizy wiersza Kazimierza Przerwy-Tetmajera – *Melodia mgieł nocnych (Nad Czarnym Stawem Gąsienicowym)*:

*Cicho, cicho, nie budźmy śpiącej wody w kotlinie
lekką z wiatrem płąsajmy po przestworów głębinie...
Okręcajmy się wstęgą naokoło księżyca,
co nam ciała przezrocze tęczą blasków nasycą,
i wchłaniajmy potoków szmer, co toną w jeziorze,
i limb szumy powiewne, i w smrekowym szept borze,
pijmy kwiatów woń rzeźwą, co na zboczach gór [kwitną,
dźwięczne, barwne i wonne, w głąb wlatujemy [błękitną.
Cicho, cicho, nie budźmy śpiącej wody w kotlinie,
lekką z wiatrem płąsajmy po przestworów głębinie...
Oto gwiazdę, co spada, lećmy chwycić w ramiona,
lećmy, lećmy je żegnać, zanim spadnie i skona,
puchem mlecza się bawmy i ćmy błoną przezrocza,
i snów pierzem puszystym, co w powietrzu krąg toczą,
nietoperza ścigajmy, co po cichu tak leci,
jak my same, i w nikiłe oplatajmy go sieci,
z szczytu na szczyt przerzućmy się jak mosty wiszące,
gwiazd promienie przybiją do skał mostów tych końce,
a wiatr na nich na chwilę uciszony odpocznie,
nim je zerwie i w płąsy znów pogoni nas skocznie⁹...*

7 Temat semestralny na 3 roku studiów I stopnia, kierunek: wzornictwo, specj. projektowanie produktu.

8 Opis na bazie sylabusu. Sylabusy z lat 2018–2023 dla wszystkich kierunków dostępne są na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Akademii Sztuki w Szczecinie, online: bip.akademiasztuki.eu/index.php?c=page&id=28, (dostęp: 30.08.2023).

9 K. Przerwa-Tetmajer, *Melodia mgieł nocnych (Nad Czarnym Stawem Gąsienicowym)*, [w:] *Poezje*, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1979, s. 61.

fot. 1.1. Krzysztof Wojciechowski, *Siatka*, praca semestralna, 2023,
fot. Nikola Bińkowska

ELASTYCZNOŚĆ MYŚLENIA

Próbuję nauczyć się grać w szachy
już szósty dzień próbuję nauczyć się grać w szachy
czytam literaturę naukową
staram się zrozumieć powagę sytuacji
coraz bardziej udzielam się społecznie
gimnastykuję swoje ręce
już chcę zrobić ruch
aż tu nagle
mój profesor mówi:
– trzeba umieć wygrać w szachy
bez użycia
rąk¹⁰.

Po ukończeniu liceum i zdanej maturze pojawiło się klasyczne na tym etapie pytanie – co dalej? W głowie piętrzyło się wiele pomysłów, wśród których były nawet opcje z puli nauk ścisłych. Finalnie ścieżki doprowadziły mnie do Szczecina, do Wyższej Szkoły Sztuki Użytkowej oraz kierunku: architektura wnętrz. WSSU oferowała pięcioletnią¹¹ edukację, kształcąc projektantów(-tki) kompleksowych(-e), wrażliwych(-e) na relacje między obiektami istniejącymi w projektowanej przestrzeni. Ówczesna kadra dydaktyczna z zakresu sztuk projektowych – prof. dr hab. Józef Jurek, prof. dr hab. Marek Owsian, prof. dr hab. Henryk Regimowicz, prof. dr hab. Janusz Stankowski, dr Andreas Guskos¹², dr inż. arch. Mirosława Jarmołowicz¹³, wspierana była przez kadrę z bloku przedmiotów artystycznych – prof. dr hab. Ryszard Wilk, prof. dr hab. Ryszard Tokarczyk, dr Wiesława Markiewicz¹⁴, dr Elżbieta Wasyłyk¹⁵, mgr Sylwia Godowska¹⁶. Synergia doświadczeń z powyższych obszarów tworzyła mocne podstawy w zakresie

10 E. Lipska, *Nauka*, [w:] A. Rajca (red.), *Poezja polska od średniowiecza do współczesności. Antologia*, Warszawa 2001, s. 671.

11 Realizowałam studia w trybie jednolitym magisterskim.

12 Aktualnie: dr hab. Andreas Guskos, prof. AS.

13 Aktualnie: dr hab. Mirosława Jarmołowicz, prof. AS.

14 Aktualnie: dr hab. Wiesława Markiewicz, prof. AS.

15 Aktualnie: dr hab. Elżbieta Wasyłyk, prof. AS.

16 Aktualnie: dr Sylwia Godowska.

umiejętności warsztatowych oraz projektowych. Ponadto, w nawiązaniu do wiersza Ewy Lipskiej, często byliśmy wytrącani z naszej strefy komfortu, zaskakiwani „podpowiedziami” podczas korekt, tzw. niespodziewanymi zwrotami akcji – to one głównie kształtowały elastyczność myślenia projektowego, pozostawiały pole do błędów i konstruktywnych refleksji. Pracownią, w której najszerzej rozpostarłam skrzydła kreatywności, była Pracownia Projektowania Architektury Wnętrz prof. dra hab. Janusza Stankowskiego ze wsparciem asystentki dr inż. arch. Mirosławy Jarmołowicz¹⁷. Pracownia ta stała się moim oczywistym wyborem na ostatnim roku studiów w zakresie pracowni dyplomowej.

CZAS TRANSFORMACJI

W toku studiów nauczyłam się przede wszystkim wrażliwości (wspomnianej wcześniej), elastyczności oraz umiejętności i odwagi w zadawaniu pytań: dlaczego? po co? jak? oraz: czy można inaczej? Kluczem na różnych płaszczyznach relacji była współpraca – współpraca z pedagogami(-żkami), współpraca z innymi student(k)ami, czego owocem stała się realizacja pracy dyplomowej magisterskiej wspólnie z Agnieszką Matijuk¹⁸ (studentką na kierunku architektura wnętrz) oraz Tomaszem Piotrem Świ-talskim (studentem na kierunku grafika). W październiku 2009 roku jako zespół zastanawialiśmy się, jakiego obszaru powinna dotyczyć nasza praca magisterska, co jako młodzi projektanci(-tki) możemy „dać” lokalnej społeczności, miastu. Odpowiedzi przychodziły dosłownie z zewnątrz. Choć ustawa o utworzeniu Akademii Sztuki w Szczecinie formalnie nosi datę 29 kwietnia 2010 roku, już wcześniej trwały dynamiczne prace nad jej powołaniem¹⁹. Siedzibą nowo powstałej uczelni artystycznej miał być słynny w Szczecinie, neobarokowy Pałac pod Globusem. Wiedzieliśmy, że taka okazja już się nie powtórzy, a potrójna siła rąk i głów mogła sprostać temu wyzwaniu. Finalnie obroniliśmy dyplom z wyróżnieniem pod tytułem: *Akademia Sztuki w Szczecinie – Pałac pod Globusem, projekty adaptacji wnętrz i identyfikacji wizualnej*. Hasło ‘współpraca’ stało się stałą składową wszystkich późniejszych projektów znajdujących się w moim zawodowym portfolio.

Historia oraz piętnastoletnia tradycja WSSU pokazują, że był to pierwszy (i ostatni) dyplom realizowany zespołowo pod opieką promotorów z dwóch kierunków: prof. dra hab. Janusza Stankowskiego (architektura wnętrz) oraz prof. dra hab. Andrzeja Tomczaka (grafi-

17 Aktualnie: dr hab. Mirosława Jarmołowicz, prof. AS.

18 Aktualnie: Agnieszka Józwiak.

19 W latach 2008–2010.

ka). Dyplom uhonorowany został Nagrodą Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego za najlepszy dyplom ukończenia studiów wyższych w dyscyplinach sztuk plastycznych w roku 2010. Niezwykle zaszczytem był fakt, że wraz z pierwszym rokiem akademickim rozpoczynającym funkcjonowanie AS dyplom został zaprezentowany w formie wystawy w biurówcu OXYGEN w Szczecinie²⁰.

Czas transformacji – końca funkcjonowania WSSU, początku funkcjonowania AS – to czas wielkich nadziei i oczekiwań, a także osobistej wiary, że nowo powstała uczelnia artystyczna na mapie Polski stanie się jednostką krzewiącą sztukę wśród lokalnej społeczności i przede wszystkim – służącą jej rozwojowi.

OD DYPLOMU MAGISTERSKIEGO DO DOKTORATU

W 2011 roku (rok po obronie pracy magisterskiej) dołączyłam do społeczności pedagogów(-zek) AS. Osobą, która zauważyła potencjał w mojej osobie, była ówczesna dziekana Wydziału Sztuk Wizualnych, dr inż. arch. Mirosława Jarmołowicz²¹. Pierwsze i najważniejsze doświadczenia dydaktyczne (determinujące moje postrzeganie roli pedagoga na uczelni wyższej) zebrałam, pełniąc funkcję asystentki w Pracowni Projektowania Architektury Wnętrz i Wystawiennictwa u prof. dra hab. Józefa Jurka na kierunku architektura wnętrz (aktualnie: architektura wnętrz i przestrzeń wirtualna). WSW²² stał się dla mnie pierwszym dydaktycznym domem. „U boku” prof. dra hab. Józefa Jurka uczyłam się zawodu pedagoga aż do 2015 roku. Oprócz asystentury w pracowni kierunkowej prowadziłam również (2011–2015) zajęcia z podstaw projektowania architektury wnętrz oraz oświetlenia (co wiązało się również z moją pracą zawodową rozpoczętą po studiach w firmie Simtech zajmującej się m.in. doborem oświetlenia i obliczeniami fotometrycznymi).

W ramach dodatkowej działalności w AS pełniłam funkcję kuratorki Galerii Nowej w Samodzielnym Publicznym Specjalistycznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej ZDROJE²³. Galeria mieściła się na oddziale ginekologiczno-położniczo-noworodkowym, a jej odbiorczyniami były głównie pacjentki i ich rodziny. Galeria Nowa to niezwykła przestrzeń wystawiennicza, w której ważne są nie tylko walory artystyczne, ale też terapeutyczne (...), wiadomym jest, że sztuka może pomóc przetrwać lęki czy depresję. Autentyczne wzruszenia mogą wprowadzić w stan refleksji i wzbudzić przeżycia estetyczne²⁴. Podczas późniejszego pobytu w szpitalu na tym samym oddziale (2015) zrozumiałam, jak ważne dla pacjentek było obcowanie ze sztuką. Wyciszenie, uspokojenie, skupienie myśli na pozytywnym przekazie – to niektóre ze słów wypowiedzianych

20 Wystawie towarzyszył również katalog prezentujący wybrane części pracy magisterskiej.

21 Aktualnie: dr hab. Mirosława Jarmołowicz, prof. AS.

22 Od października 2019 roku Wydział Sztuk Wizualnych zgodnie z nową strukturą organizacyjną Akademii Sztuki w Szczecinie został rozdzielony na dwie jednostki: Wydział Architektury Wnętrz i Wydział Grafiki.

23 Galeria została otwarta w roku 2012. Zrealizowane wystawy: Światło – przestrzeń (styczeń 2012), Malarstwo - rzeźba (grudzień 2012), Kwiaty sztuki (wrzesień 2013), Rektorska w Nowej – prezentacja plakatów z kolekcji Galerii Rektorskiej (2014), Imaginacja (2015).

24 E. Szostakowa, tekst opisujący galerię z roku 2012, dostępny na stronie WWW Akademii Sztuki w Szczecinie w latach 2012–2017, (dostęp: 15.02.2015).

podczas rozmów. To doświadczenie okazało się dla mnie niezwykle ważne w zakresie podjętego podczas pracy doktorskiej tematu oraz dalszego rozwoju i praktyki dydaktycznej.

KOŁO NAUKOWE TRÓJKĄT

‘Samokształcenie’, ‘dodatkowa działalność naukowa’ – to wyrażenia definiujące celowość działalności kół naukowych.

Od lutego 2013 roku opiekowałam się Kołem Naukowym Trójkąt, które było pierwszym kołem naukowym działającym w ramach WSW na kierunku architektura wnętrz. Licząca około 12 osób grupa studentów(-ek) obdarowała mnie zaufaniem i poprosiła o pełnienie tej funkcji, mając bardzo ambitny plan – organizację pierwszego studenckiego festiwalu architektury wnętrz w Szczecinie. Wówczas wykształciło się we mnie poczucie, jak ważną jako dydaktycy(-czki) możemy pełnić rolę wśród młodych ludzi. Jak dużą odpowiedzialność nosimy na swoich barkach – kształcąc, ale również motywując, wspierając i opiekując się nimi, dając jednocześnie autonomię. Grupę studentów(-ek) działających w latach 2012–2017 w kole naukowym śmiało mogę nazwać wspólnotą; wspólnotą pełną indywidualności, ale współpracującą i wspierającą się nawzajem. Cykliczne, cotygodniowe spotkania poza zajęciami były normą. Nigdy nie martwiłam się o obecność studentów(-ek) – oni(-e) po prostu chcieli(-ały) spędzać ze sobą czas, a przy okazji popracować twórczo, zorganizować wartościowe dla kierunku wydarzenia, być częścią społeczności akademickiej. Tak po prostu – z czystej pasji. Przyszłość pokazała, że w kole dojrzała m.in. przyszła kadra dydaktyczna AS – Jakub Palka (asystent na kierunku: gry i rzeczywistość wirtualna), Agata Legawiec (asystentka na kierunku: architektura wnętrz i przestrzeń wirtualna) czy doceniani(-e) projektanci(-tki) na arenie ogólnopolskiej – Grzegorz Hasik (laureat konkursu *must have* 2023) czy Blanka Jaworska (finalistka konkursu *make me!* 2022 oraz asystentka na kierunku: wzornictwo).

CUBETURA

Ambitnie rzucone hasło – zróbmy festiwal. Ale co dalej? Oprócz grupy gotowych do pracy i ambitnych studentów(-ek) nie było w zasadzie niczego. Akademia Sztuki w Szczecinie nie dysponowała na tamten moment przestrzeniami wystawienniczymi, a finanse, na które mogło liczyć koło, były symboliczne. Zaczęliśmy więc od programu; od tego, co chcieliśmy zrealizować, na czym nam zależało. Określiliśmy cele, wyznaczaliśmy zadania. Jako opiekunka proponowałam zadania i podział na grupy do określonych sekcji. Najpierw udało się wynająć bezkosztowo całe piętro nowo

powstałego biurowca w samym centrum Szczecina – prawie 750 m². Lista sponsorów i partnerów wydarzenia rosła. Gościnią specjalną wydarzenia zgodziła się być projektantka, laureatka Red Dot Design Award – Anna Vonhausen.

Finalnie w czerwcu 2013 roku zrealizowana została największa wystawa projektów studentów(-ek) oraz absolwentów(-ek) architektury wnętrz od początku istnienia Akademii Sztuki w Szczecinie pod nazwą CUBETURA, czyli Studenckie Triennale Architektury Wnętrz (fot. 1.2.). Przez tydzień w samym centrum Szczecina można było zobaczyć najlepsze prace powstałe m.in. w pracowniach projektowania mebla, architektury wnętrz czy wystaw. Ekspozycjom towarzyszyły takie wydarzenia jak: projekcje filmowe, wykłady, prelekcje czy warsztaty architektoniczne we współpracy z producentem foteli i krzeseł SITAG Formy Siedzenia. Codziennie w ramach triennale funkcjonował InfoBOX, gdzie każdy(-a) z uczestników(-czek) mógł/mogła skorzystać z darmowych porad młodych architektów wnętrz²⁵. Praca studentów(-ek) trwała od początku do końca: od tworzenia swobodnych planów, zbierania funduszy przez koordynację montażu, planowanie ekspozycji aż po jej demontaż i rozliczenie²⁶. Jako opiekunka starałam się wszystko trzymać w tzw. ramach, wspierać administracyjnie, motywować, a czasem gasić przysłowiowe pożary, by doprowadzić inicjatywę do oczekiwanego finału. Byłam wtedy jeszcze młodą, zbierającą doświadczenia pedagoga, zakres zadań, których się podjęłam, był dla mnie niewątpliwie wypłynięciem na głęboką wodę. Doświadczenia z tego okresu utwierdziły mnie jednak w przekonaniu, że praca dydaktyczna to misja, której jestem świadoma i której chcę się podjąć w następnych latach.

Przez następne dwa lata (2013–2015) koło działało aktywnie na różnych polach, organizując spotkania z firmami (m.in. z firmą Bejot, Burmatex czy Sitag/Vank), konkursy projektowe, lokalne wystawy, wydarzenia, czy angażując się w akcje społeczne, takie jak: Szlachetna Paczka czy Dwa wymazy do bazy (Fundacja DKMS Polska). W 2014 roku CUBETURA (fot. 1.3., fot. 1.4.) została wybrana w drodze naboru open call jako wydarzenie towarzyszące Łódź Design Festival 2014²⁷. Koło Naukowe Trójkąt zrealizowało ponadto warsztaty kreatywne dla dzieci wpisane w główny line-up festiwalu. Dla młodych projektantów(-ek) było to ogromne wyróżnienie, a ja mogłam im w tej drodze (po raz kolejny) dumnie towarzyszyć.

25 Porad studentów(-ek) z kierunku architektura wnętrz, WSW.

26 W prace organizacyjne w zakresie identyfikacji wizualnej festiwalu i projektu katalogu zaangażowani(-e) byli(-ły) również studenci(-tki) z kierunku grafika: Patrycja Kuracińska (aktualnie: Żyżniewska) oraz Marcin Aleksandrowicz.

27 Wystawa odbyła się w dniach 9-19 października 2014 roku, miejsce: ul. Pomorska 21, Łódź.

fot. 1.2. CUBETURA 2013, cykl zdjęć prezentujących wydarzenia zorganizowane w ramach festiwalu, Szczecin, 2013, źródło: materiały Koła Naukowego Trójkąt

fot. 1.3. CUBETURA, Koło Naukowe Trójkąt podczas organizacji wystawy w ramach ŁDF 2014, Łódź, 2014, fot. Paweł Machomet

fot. 1.4. CUBETURA 2014, cykl zdjęć prezentujących wystawę w ramach ŁDF 2014, Łódź, 2016, fot. Agata Legawiec

DOKTORAT

Lata 2014–2015 to okres – oprócz opisanej już działalności dydaktycznej i organizacyjnej w AS – pracy nad doktoratem. Przewód doktorski otworzyłam w styczniu 2014 roku z opieką promotorską dr hab. Katarzyny Radeckiej, prof. AS²⁸. Od zawsze w obszarze architektury wewnątrz interesowały mnie wątki związane z jej wpływem na kształtowanie relacji odbiorca – przestrzeń. Jako projektantka chciałam „służyć” społeczeństwu, empatycznie badać jego potrzeby i odpowiadać na nie, szczególnie w miejscach, gdzie ta pomoc jest niezbędna lub jest pomijana (np. z uwagi na czynniki ekonomiczne). Dlatego badania związane z pracą doktorską nakierowałam w stronę przestrzeni terapeutycznych (miejsc, w których pacjent jest poddawany przywracającej zdrowie terapii czy kuracji w aspekcie psychologicznym, duchowym czy fizycznym²⁹). Posiadałam doświadczenia związane z prowadzeniem galerii w przestrzeniach szpitala oraz z projektami wewnątrz m.in. dla Szpitala Powiatowego w Słubicach czy przychodni Porta Medyk w Szczecinie. Chciałam poszerzyć wiedzę w tym zakresie, a także wypracować swój autorski program myślenia dotyczący celowości projektowania architektury wewnątrz. Pozwolę sobie na zacytowanie fragmentu wiersza Zbigniewa Herberta, który idealnie oddaje burzę myśli rozgrywającą się w mojej głowie w tamtym czasie:

*Chciałbym opisać najprostsze wzruszenie
radość lub smutek
ale nie tak jak robią to inni
sięgając po promienie deszczu albo słońca*

(...)

*tak się miesza
tak się miesza
we mnie
to co siwi panowie
podzielili raz na zawsze
i powiedzieli
to jest podmiot
a to przedmiot
zasypiamy
z jedną ręką pod głowę
a z drugą w kopcu planet*

28 Aktualnie: dr hab. Katarzyna Radecka, prof. PK.

29 Fragment definicji opracowanej podczas pracy doktorskiej.

*a stopy opuszczają nas
i smakują ziemię
małymi korzonkami
które rano
odrywamy boleśnie³⁰*

Chciałam (choć może to zabrzmieć prozaicznie) widzieć i odczuwać sens własnej pracy twórczej. Lina Bo Bardi określała architekturę jako dziedzinę tożsamą służbie społecznej i poezji³¹. Jej słowa silnie korespondowały z moją próbą łączenia praktyki naukowej (badawczej) z pewnego rodzaju misją społeczną. Od 2014 roku przestrzenie terapeutyczne stały się dla mnie takim fundamentalnym znaczeniem oraz centrum, wokół którego krążyłam przez następne lata.

W czerwcu 2015 roku obroniłam pracę doktorską: *Architektura wewnątrz jako nośnik wielowymiarowych komunikatów i jej znaczenie w procesie budowania relacji dziecko – odbiorca. Przestrzeń terapeutyczna jako przykład wnętrza wpływającego na odbiorcę – pacjenta*, a we wrześniu tego samego roku urodziła się moja córka. Niezwykłym zbiegiem okoliczności był fakt, że dwa tygodnie ciąży spędziłam na oddziale w szpitalu, na którym prowadziłam galerię. Mogłam codziennie obserwować, jak pacjentki odbierają zawieszony w głównym holu i ciągach komunikacyjnych prace, rozmawiać z nimi i zbierać informacje zwrotne. Te dwutygodniowe „badania” ukonstytuowały ścieżkę, którą chciałam jako pedagogka i projektantka kroczyć w przyszłości. Była to już wspomniana ścieżka o nazwie „projektowanie terapeutyczne”.

We wrześniu skończyły się zobowiązania związane z rokiem akademickim 2014/2015, a od października rozpoczęłam półroczny urlop macierzyński.

30 Z. Herbert, *Chciałbym opisać*, [w:] Herbert Z., *Wiersze zebrane*. Wydanie nowe, Kraków 2021, s. 86-87.

31 Do jej słów odniosłam się również w dysertacji doktorskiej.

PRACOWNIA PROJEKTOWANIA ARCHITEKTURY WNĘTRZ I PRZESTRZENI TERAPEUTYCZNYCH

W ważnych doświadczeniach architektury przestrzeń, materia i czas zlewają się w jeden wymiar, w podstawową substancję bytu, który przenika naszą świadomość. Utożsamiamy się z tą przestrzenią, tym miejscem, tym momentem, a wymiary te stają się składnikami naszej własnej egzystencji. Architektura jest sztuką godzenia nas ze światem, a mediacja ta dokonuje się poprzez zmysły³².

Powrót do pracy w lutym 2016 roku nie był łatwy. Łączyłam ze sobą obowiązki dydaktyczne, praktykę zawodową oraz macierzyństwo w tym samym czasie. Jednocześnie pojawiła się propozycja objęcia stanowiska prodziekany WSW³³. Zakres obowiązków wzrastał równoważnie do poczucia coraz większej odpowiedzialności.

Ze wsparciem ówczesnej kierowniczki KAWiFU, dr hab. Katarzyny Radeckiej, prof. AS³⁴, oraz prof. dra hab. Józefa Jurka zaczęłam budowę programu nowo powstałej pracowni na studiach I stopnia, czyli Pracowni Projektowania Architektury Wnętrz i Przestrzeni Terapeutycznych. Wśród najważniejszych celów dotyczących pracowni znalazły się następujące punkty:

- kształtowanie umiejętności kompleksowego opracowania projektów z zakresu architektury wnętrz, z uwzględnieniem projektowania wnętrz specjalistycznych – terapeutycznych, w których ważną rolę odgrywają następujące aspekty: multisensoryczność, mobilność, model, materiał,
- przygotowanie studentów(-ek) do twórczej, samodzielnej pracy związanej z kształtowaniem najbliższego otoczenia człowieka, czyli architektury wnętrz, w tym również przestrzeni terapeutycznych,

32 J. Pallasmaa, *Oczy skóry. Architektura i zmysły*, przekł. M. Choptiany, Kraków 2012, s. 83.

33 Na stanowisku prodziekany Wydziału Sztuk Wizualnych pracowałam od września 2016 roku do września 2018 roku.

34 Aktualnie: dr hab. Katarzyna Radecka, prof. PK.

- rozwijanie umiejętności analitycznej obserwacji najbliższego otoczenia, w celu tworzenia świadomych oraz potrzebnych (z punktu widzenia użytkownika(-czki)) odpowiedzi projektowych³⁵.

Opracowane tematy oraz struktura pracy prezentowane student(k)om były tożsame z wartościami opracowanymi podczas pracy doktorskiej. Model usystematyzowania procesu twórczego w postaci trzech graficznych tablic od roku akademickiego 2016/2017 wspierał dydaktykę w pracowni (wizualne przedstawienie tablic – część 2 autoreferatu, fot. 2.1.). Od tego roku cyklicznie testowałam jego możliwości, badałam merytoryczny wkład w proces dydaktyczny i zbierałam wnioski.

Etapy pracy przykładowego ćwiczenia semestralnego dla 2 roku I stopnia – Go work, Centrum Przemysłów Kreatywnych – multisensoryczna przestrzeń dedykowana student(k)om oraz społeczności akademickiej, przedstawiały się następująco:

- etap 1: poznanie potrzeb grupy docelowej (wywiady, ankiety), opracowanie profilu potencjalnego(-ej) użytkownika(-czki), inwentaryzacja przestrzeni,
- etap 2: analiza w zakresie potrzeb grupy docelowej oraz możliwości przestrzennych,
- etap 3: generowanie pomysłów, projektowanie przestrzeni w oparciu o określone na I oraz II etapie wytyczne (składowe), makiety, modele 3D, rysunki, szkice, układy funkcjonalne,
- etap 4: analiza projektu pod kątem aspektów związanych z multisensorycznością,
- etap 5: praca nad finalnym opracowaniem projektu.

Zajęcia odbywały się głównie w trybie indywidualnych korekt oraz w formie zajęć grupowych, w czasie których korekty połączone były z dyskusją oraz zespołową analizą. Podejmowałam się roli moderatorki prowadzącej wymianę myśli.

Forma podania projektu*:

- plansza(-e) dotycząca(-e) projektu,
- dokumentacja techniczna,

35 Na podstawie sylabusów Pracowni Projektowania Architektury Wnętrz i Przestrzeni Terapeutycznych z lat 2016–2020. Sylabusy z lat 2018–2023 dla wszystkich kierunków dostępne na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Akademii Sztuki w Szczecinie, online: bip.akademiasztuki.eu/index.php?c=page&id=28 (dostęp: 30.08.2023).

- plansza z próbkami materiałów,
- prezentacja multimedialna,
- makieta w ustalonej z prowadzącą pracownię skali.

* Wszystkie formy podania były indywidualnie omawiane ze studentem(-ką) i modyfikowane zależnie od charakteru i zakresu projektu.

Składowe ważne przy ocenie semestralnej:

- **projekt semestralny**, zwrócenie uwagi na jakość zaprezentowanego projektu, jego spójność z tematem oraz wytycznymi opisanymi na poszczególnych etapach pracy, oryginalność oraz charakter plastyczny i emocjonalny przedstawionej koncepcji, zgodność rozwiązań z potrzebami grupy docelowej,
- **aktywność** w semestrze, udział w dyskusjach, warsztatach lub wykładach realizowanych w pracowni,
- **postęp** w procesie kształcenia, analiza organizacji pracy oraz wynikających z niej efektów,
- **obecność** na przeglądach w pracowni,
- **autoprezentacja**, weryfikacja sposobu komunikacji, przedstawiania założeń projektowych oraz projektu z użyciem fachowej terminologii, z odpowiednią kulturą, umiejętność uzasadnienia oraz obrony swojej postawy twórczej.

Od samego początku ważne było dla mnie, aby studenci(-tki) uczyli(-ły) się być ważnymi badacz(k)ami – ciekawymi wniosków obserwator(k)ami otaczającej nas rzeczywistości. W pracowni stałą praktyką – oprócz realizowanych tematów semestralnych – stały się wykłady, dyskusje nakreślające konteksty związane z projektowaniem architektury wnętrz oraz przestrzeni terapeutycznych. Dodatkowymi zadaniami stały się eseje bazujące na wybranych lekturach lub artykułach. Bazą – dosłowną – stała się sala 212³⁶. To właśnie ona przeistoczyła się w „centrum dowodzenia” w najbliższych latach. Sala nigdy nie była pusta – studenci(-tki) przychodzili(-ły) nawet poza zajęciami, rozmawiali(-ły), (współ) pracowali(-ły), opowiadali(-ły) o sobie i swoich projektach. Starałam się zawsze trzymać rękę na pulsie – dobierając indywidualnie do danego(-ej) studenta(-ki) formę motywacji czy wsparcia. W pracowni dostępne były branżowe publikacje, czasopisma, próbniiki

36 Sala 212 mieszcząca się w Centrum Przemysłów Kreatywnych.

kolorystyczne i materiałowe – wszystkie zbierane osobiście na potrzeby pracowni. Wielokrotnie korzystali(-ły) z niej wszyscy(-tkie) studenci(-tki) KAWiFU. Chęć dzielenia się wiedzą i zdobytym doświadczeniem była naturalną konsekwencją pracy dydaktycznej. Widniejący na ścianie cytaty, przyklejony na potrzeby pracy dyplomowej jednej z dyplomantek w 2017 roku – *Widzi czujący mój wzrok, czuje widząca ma dłoń*³⁷ (fot. 1.5.) – stał się swoistym mottem pracowni, subtelnie nawiązującym do wartości w niej przekazywanych.

Oprócz zajęć w Pracowni Projektowania Architektury Wnętrz i Przestrzeni Terapeutycznych na studiach I stopnia prowadziłam również przedmiot projektowanie oświetlenia w ramach bloku kursów obieralnych na studiach II stopnia. Założenia programowe w ramach przedmiotu projektowanie oświetlenia dotyczyły głównie dążenia do kreatywnego „przetwarzania” światła (naturalnego i/lub sztucznego) w procesie projektowania architektury wnętrz oraz przedmiotów użytkowych – lamp, opraw oświetleniowych, instalacji interaktywnych. Światło w planowanych ćwiczeniach miało inspirować, być kreatorem formy, stwarzać pole do formułowania autorskiej wypowiedzi artystycznej.

Treści programowe w zakresie wszystkich prowadzonych zajęć ulegały cyklicznej weryfikacji po każdym roku akademickim – w formie przeglądów realizowanych w pracowni czy cyklicznych, indywidualnych prezentacji przygotowanych przez studentów(-tki); przede wszystkim po to, by optymalizować organizację pracy studenta(-ki), dostosowywać ćwiczenia do współczesnych potrzeb oraz sprawdzić realizację założeń programowych i efektów kształcenia. Z racji pełnionej funkcji administracyjnej³⁸ w pracowni wspierała mnie mgr Agata Legawiec – początkowo jako stażystka, finalnie jako instruktorka zatrudniona na WSW. Z Agatą Legawiec pracowałyśmy w KAWiFU oraz poza strukturami AS przy wspólnych projektach z zakresu architektury wnętrz oraz przy projektach konkursowych³⁹. Był to czas niezwykle aktywny. Większość osiągnięć oraz nagród z lat 2017–2019 jest wynikiem naszej synergicznej kooperacji. Potrafiłyśmy naturalnie i szybko dzielić się zadaniami, a każdorazowa burza mózgów owocowała serią pomysłów zanotowanych w szkicownikach. Dawałyśmy tym samym naszym student(k)om realne dowody na to, że współpraca, budowanie interdyscyplinarnych zespołów jest fundamentem myślenia projektowego.

37 J.W. Goethe [w:] Pallasmaa J., *Oczy skóry. Architektura i zmysły*, przekł. M. Choptiany, Kraków 2012, s. 21.

38 Prodziekana Wydziału Sztuk Wizualnych w latach 2016–2018.

39 Lista realizacji oraz wspólnych projektów i osiągnięć z Agatą Legawiec została ujęta w części 5. autoreferatu: *Zestawienie – projekty, realizacje, aktywność naukowo-artystyczna w latach 2015–2023*.

fot. 1.5. Sala 212, zdjęcie sali oraz wybranych prac z pierwszego roku funkcjonowania pracowni, Szczecin, 2017, fot. Kamil Macioł

WYBRANE PRACE SEMESTRALNE

Etapy pracy związane z ćwiczeniami semestralnymi zasadniczo oscylowały wokół odpowiedzi na trzy fundamentalne pytania: (1) dla kogo?, (2) po co?, (3) jak? Narzędziem wspierającym system były (wspominane już) ścieżki projektowe opracowane na etapie pracy doktorskiej (wizualne przedstawienie tablic – część 2 auto-referatu, fot. 2.1.).

Prezentacja tekstowo-wizualna wybranych prac semestralnych z lat 2017–2021 na kierunku architektura wnętrz/architektura wnętrz i przestrzeń wirtualna na studiach I stopnia – Pracownia Projektowania Architektury Wnętrz i Przestrzeni Terapeutycznych oraz II stopnia – projektowanie oświetlenia (profil ogólnoakademicki):

> *Play green – academic integration. Projekt integracyjnej przestrzeni pracy i relaksu dla społeczności Akademii Sztuki w Szczecinie* <
autorka: Milena Kuliszenko

praca semestralna, 2 rok I stopnia (fot. 1.6.)

Pracownia Projektowania Architektury Wnętrz i Przestrzeni Terapeutycznych
2021

> *Polifonia zmysłów. Projekt multisensorycznej przestrzeni doświadczeń dedykowanej mieszkańcom miasta Szczecin* <
autorka: Magdalena Piszczek

praca semestralna, 3 rok I stopnia (fot. 1.7.)

Pracownia Projektowania Architektury Wnętrz i Przestrzeni Terapeutycznych
2020

> *Dom marzeń. Architektura w kontekście* <
autorka: Martyna Miłowska

praca semestralna, 2 rok I stopnia (fot. 1.8.)

Pracownia Projektowania Architektury Wnętrz i Przestrzeni Terapeutycznych
2019

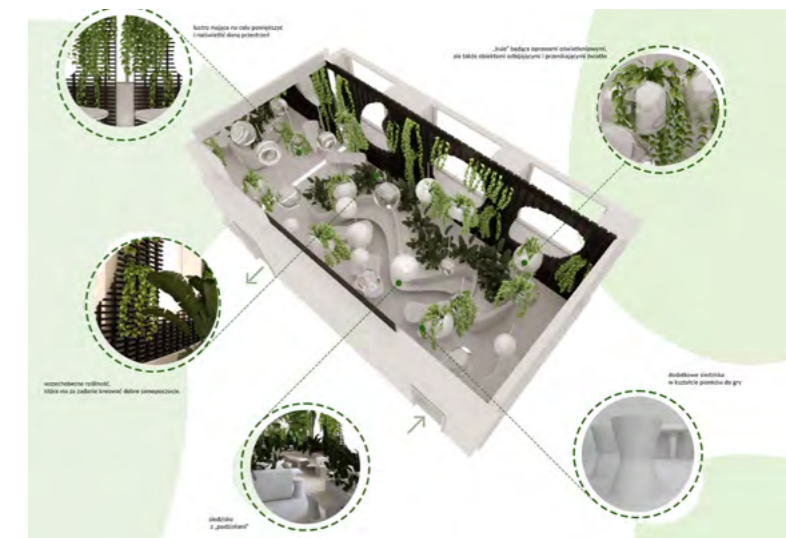
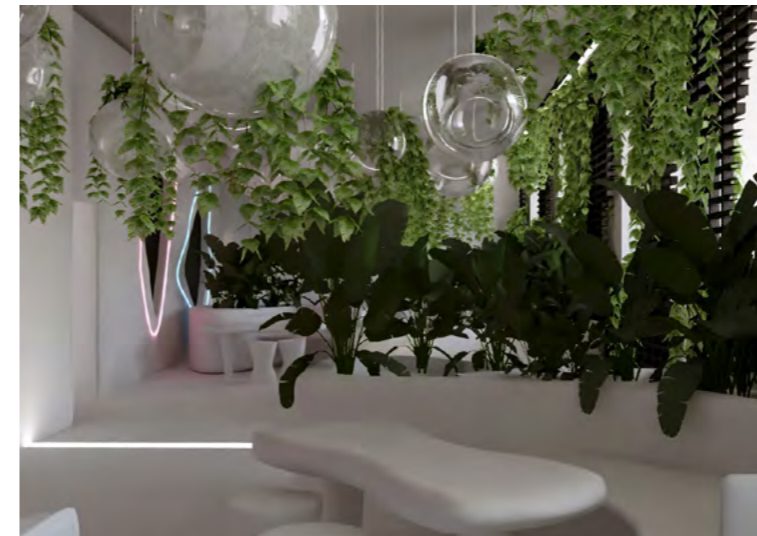
Finał konkursu RYTM ŚWIATŁA – DOM MARZEŃ organizowanego podczas XXVII Międzynarodowych Targów Sprzętu Oświetleniowego ŚWIATŁO 2019

> Patyczaki. Mobilny system oświetleniowy dedykowany osobom poruszającym się po różnych terenach podczas podróży < autorka: Kamila Kieda
praca semestralna, 1 rok II stopnia (fot. 1.9.)
projektowanie oświetlenia
2019

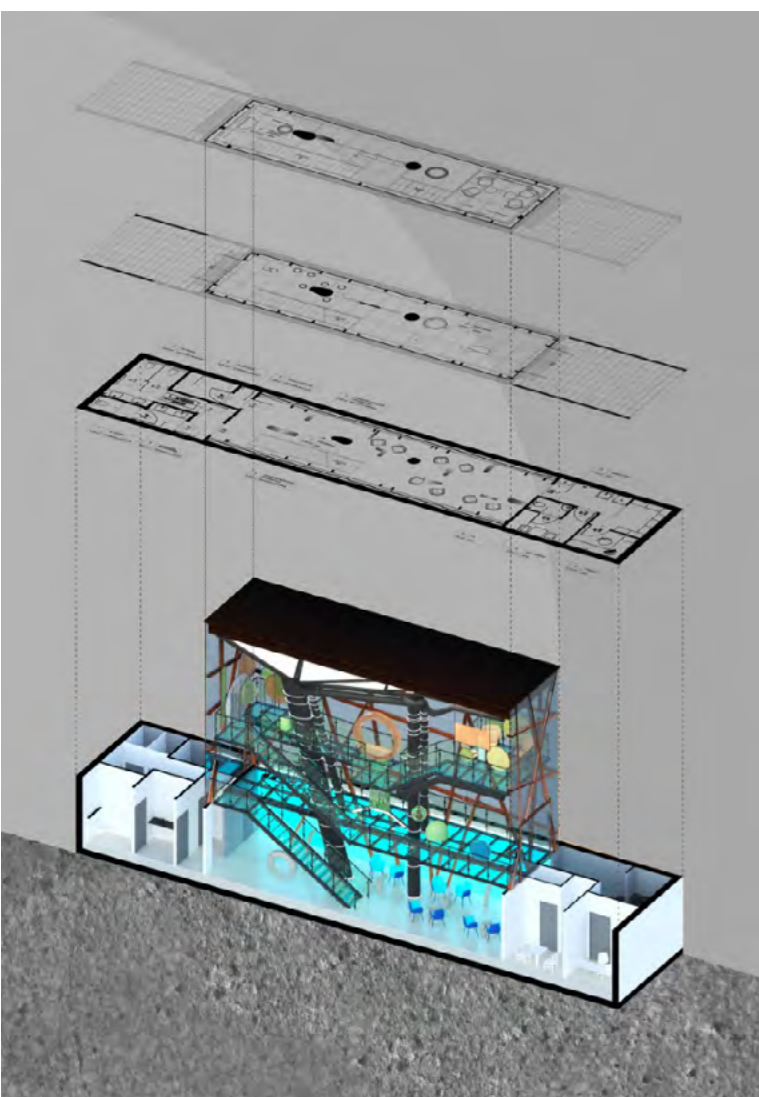
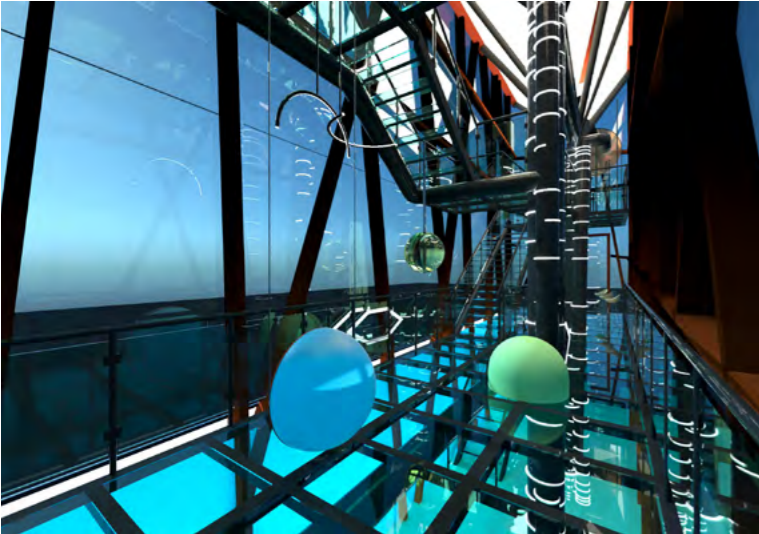
> Triplets. Seria lamp do oświetlenia miejsca pracy < autorka: Nikola Kowalska
praca semestralna, 1 rok II stopnia (fot. 1.10.)
projektowanie oświetlenia
2018

wyróżnienie w konkursie LAMPA OLED – OŚWIETLENIE MIEJSCA PRACY organizowanym w ramach XXVI Międzynarodowych Targów Sprzętu Oświetleniowego ŚWIATŁO 2018, praca prezentowana na targach LIGHT + Building 2018 we Frankfurcie nad Menem

> GHOST. Seria mobilnych obiektów doświetlających nisze przestrzeni we wnętrzach < autorka: Karolina Owczarz
praca semestralna, 1 rok II stopnia (fot. 1.11.)
projektowanie oświetlenia
2017
finał konkursu WARSZTAT 2017, konkurs zrealizowany w ramach Dni Projektu i Technologii WARSZTAT 2017

fot. 1.6. Milena Kuliszenko, Play green – academic integration, cykl wybranych wizualizacji oraz materiałów prezentujących projekt, 2021, źródło: materiały udostępnione dzięki uprzejmości autorki

fot. 1.7. Magdalena Piszczek, Polifonia zmysłów, cykl wybranych wizualizacji oraz materiałów prezentujących projekt, 2020, źródło: materiały udostępnione dzięki uprzejmości autorki

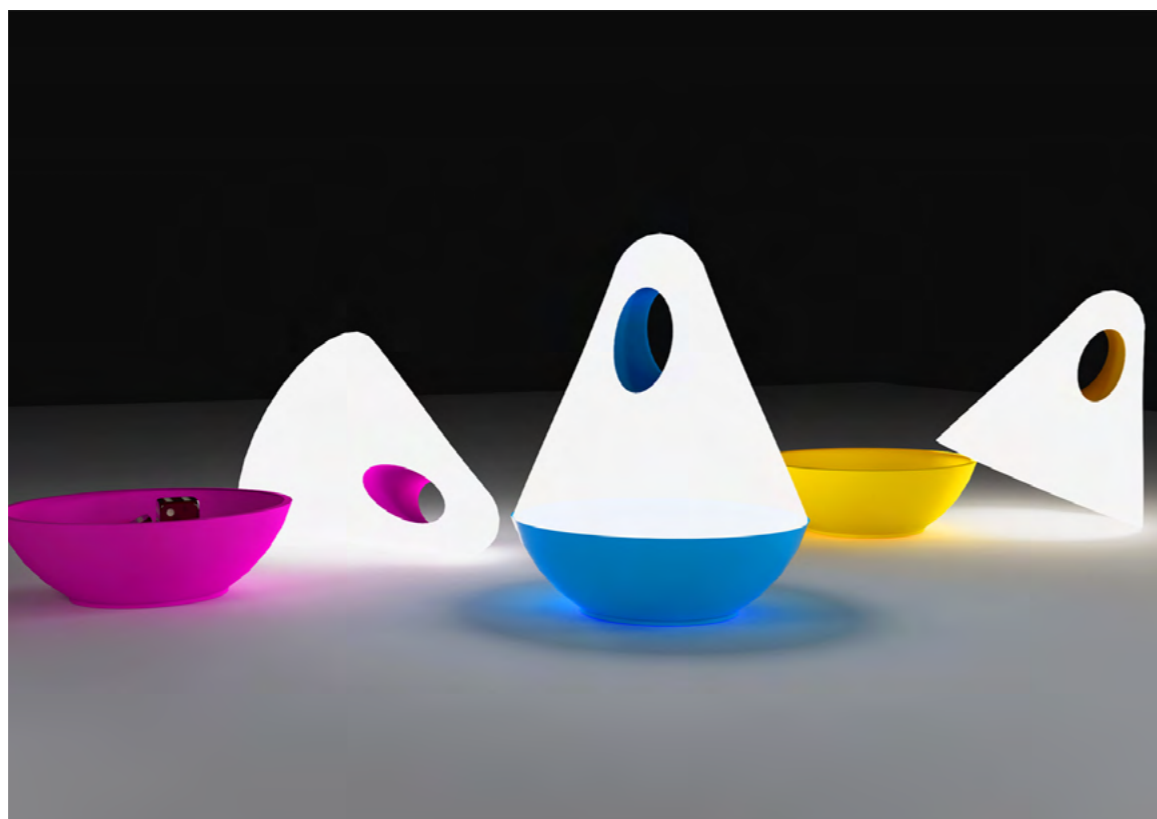
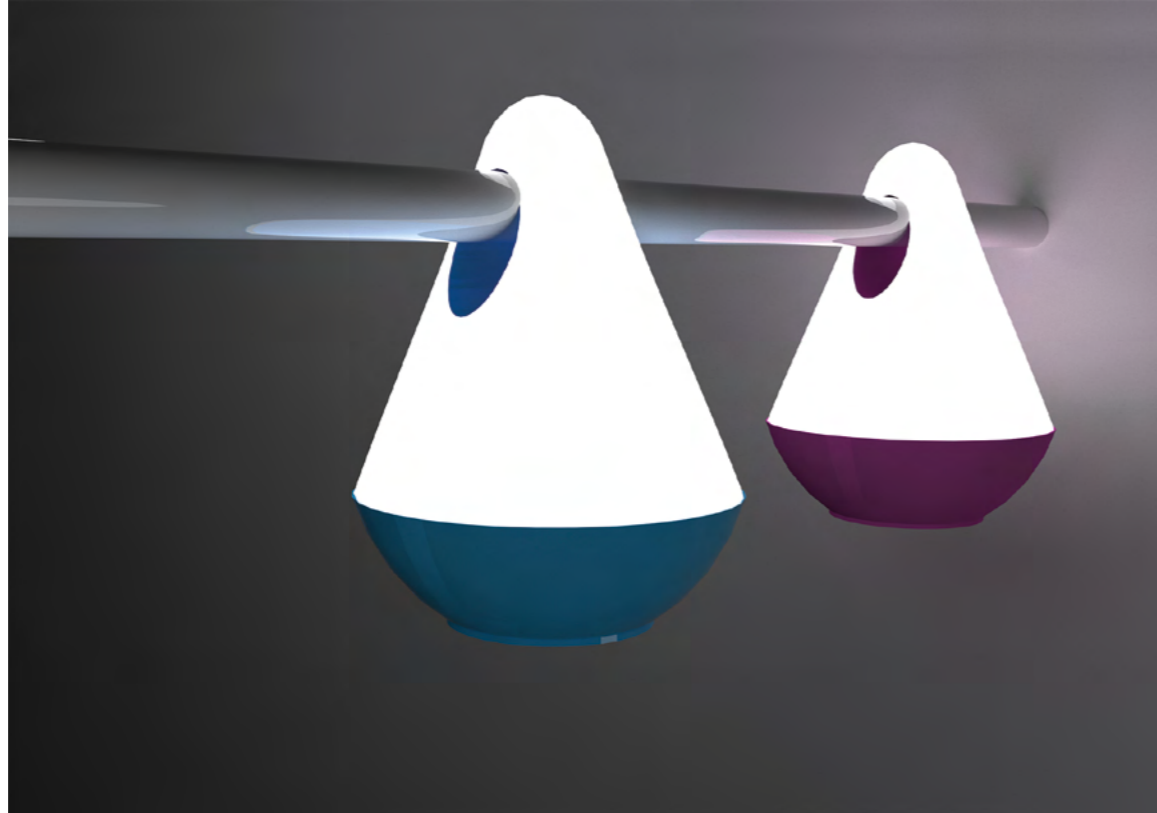
fot. 1.8. Martyna Miłowska, Dom marzeń, cykl wybranych wizualizacji oraz materiałów prezentujących projekt, 2019, źródło: materiały udostępnione dzięki uprzejmości autorki

fot. 1.9. Kamila Kieda, Patyczaki, wizualizacja prezentująca projekt, 2019, źródło: materiały udostępnione dzięki uprzejmości autorki

fot. 1.10. Nikola Kowalska, Triplets, cykl zdjęć prezentujących prototyp w skali 1:1, 2018, źródło: materiały udostępnione dzięki uprzejmości autorki

fot. 1.11. Karolina Owczarz, GHOST, cykl wybranych wizualizacji oraz materiałów prezentujących projekt, 2017, źródło: materiały udostępnione dzięki uprzejmości autorki

WYBRANE PRACE DYPLOMOWE

Schemat procesu projektowego podczas pracy nad dyplomem przebiegał wielopłaszczyznowo (podobnie jak przy ćwiczeniach semestralnych) ze wsparciem narzędzia w postaci graficznych analiz ścieżek projektowych (wizualne przedstawienie tablic – część 2 autoreferatu, fot. 2.1.). Traktowałam je jako podpowiedzi, elastyczną bazę wspomagającą proces. Na przestrzeni lat uczyłam się implementować je do procesu dydaktycznego, by odpowiednio ukierunkowywać uważność dyplomanta(-ki). Tematy dyplomowe realizowane w pracowni dotyczyły głównie projektowania o charakterze terapeutycznym oraz multisensorycznym, a punktem wyjścia stawała się analiza użytkownika(-czki) i jego/jej potrzeb. Prezentacja tekstowo-wizualna wybranych prac dyplomowych z lat 2017–2022 na kierunku architektura wnętrz/architektura wnętrz i przestrzeń wirtualna na studiach I oraz II stopnia (profil ogólnoakademicki):

> Museum of Souls (Wędrówka dusz) – projekt wirtualnych przestrzeni doświadczeń <

autorka: Anna Chorna

praca dyplomowa licencjacka (fot. 1.12.)

dyplom obroniony z wyróżnieniem

2022

nagroda za najlepszy dyplom licencjacki z zakresu przestrzeni wirtualnej w konkursie na Najlepsze Dyplomy Wydziału Architektury Wnętrz 2022

Praca dyplomowa Museum of Souls (Wędrówka dusz) – projekt wirtualnych przestrzeni doświadczeń stała się swoistą, wizualną wizytówką książki Wędrówka dusz. Głównym celem projektu było przełożenie słów (książki) oraz narracji z nią związanej na język projektowy – wizualny, przestrzenny, by wzbudzić w odbiorcy określone emocje, wrażenia. Ważne było stworzenie przestrzeni i obiektów abstrakcyjnych – symbolicznych w formie i treści, subtelnie towarzyszących lekturze. Udało się osiągnąć zakładane założenia projektowe, tj.:

- zaprojektowanie przestrzeni symbolicznej i transformującej się zgodnie z charakterem książki Wędrówka dusz (Museum of Souls) dra Michaela Newtona;
- stworzenie form i przestrzeni (3D), które będą symbolicznie wpisywały się w charakter treści analizowanych w książce;

- stworzenie abstrakcyjnego świata skojarzeń oraz mechanizmów przestrzennych;
- utworzenie logicznej osi narracji i kreowanie projektu wokół niej;
- stworzenie odpowiedniej atmosfery i efektów świetlnych dla wywołania odpowiednich emocji oraz skojarzeń u odbiorcy⁴⁰.

Finalna prezentacja pracy dyplomowej *Museum of Souls (Wędrówka dusz)* – projekt wirtualnych przestrzeni doświadczeń to:

- plansze prezentujące wizualizacje przestrzeni doświadczeń oraz oś narracji projektu,
- seria wizualizacji 360 stopni,
- możliwość obejrzenia wybranych przestrzeni w goglach w przestrzeni VR,
- wizualizacje 3D⁴¹.

> *Mobilne struktury użytkowe – analiza w zakresie możliwości kształtowania przestrzeni mieszkalnych z uwzględnieniem potrzeb użytkownika pracującego/uczącego się zdalnie* <

autorka: Alicja Kowalczyk
praca dyplomowa magisterska (fot. 1.13.)
dyplom obroniony z wyróżnieniem
2021

promotora pracy teoretycznej: dr Agnieszka Pawłowska
wyróżnienie w konkursie na Najlepsze Dyplomy Wydziału Architektury Wnętrz 2021

Przedmiotem projektu jest zaprojektowanie systemu modułowego do nauki oraz pracy zdalnej, który spełniałby takie wymogi jak: mobilność, adaptacyjność, izolacja akustyczna, oświetlenie, wielozadaniowość. Opracowanie powstało na podstawie analiz badań, opracowań, wywiadu środowiskowego oraz zaplanowanych storyboardów. (...)

Projekt składa się z części analitycznej, technicznej oraz projektowej. W części analitycznej przedstawionych zostało pięć schematów różnego typu mieszkań oraz

⁴⁰ Fragment opisu autorstwa Anny Chorny opracowanego na potrzeby pracy dyplomowej.

⁴¹ Na podstawie materiałów opracowanych przez Annę Chorę.

osób w nich przebywających, podkreślając różnorodność relacji. (...) Opracowane scenariusze przedstawiają potencjalne problemy, z jakimi użytkownicy tych przestrzeni mogliby się mierzyć w sytuacjach lockdownu czy przejścia na zdalność z innej przyczyny. Na podstawie tych schematów opracowany został system: jego wymiary, proporcje, możliwości łączeń. Funkcjonalność systemu została zaprezentowana we wnętrzach przykładowych mieszkań o różnych metrażach. Projekty wnętrz zostały opracowane na potrzeby dyplomu⁴².

Finalna prezentacja pracy dyplomowej *Mobilne struktury użytkowe – analiza w zakresie możliwości kształtowania przestrzeni mieszkalnych z uwzględnieniem potrzeb użytkownika pracującego/uczącego się zdalnie* to:

- plansze przedstawiające wizualizacje wnętrz mieszkalnych, mobilny system elementów (typy modułów i ich łączenia) oraz schematy typów mieszkań (scenariusze potencjalnych relacji) i zaistniałych problemów w zakresie pracy zdalnej (izolacji),
- makieta systemu w skali 1:10,
- dokumentacja techniczna,
- wizualizacje 3D.

> *Bellis perennis. Projekt modernizacji Przedszkola Publicznego nr 67 w Szczecinie w oparciu o sensoryczny rozwój dziecka w przedziale wiekowym 3-5 lat* <

autorka: Magdalena Piszczek
praca dyplomowa licencjacka (fot. 1.14.)
dyplom obroniony z wyróżnieniem
2020

nagroda za najlepszy dyplom licencjacki oraz Nagroda Specjalna Zarządu Szczecińskiego Oddziału SARP w konkursie na Najlepsze Dyplomy Wydziału Architektury Wnętrz 2022

Proces integracji sensorycznej jest ważnym aspektem w rozwoju każdego człowieka. Zmiany zachodzące w mózgu oraz ciele na etapie przedszkolnym potrzebują szerokiego spektrum zainteresowania w celu prawidł-

⁴² Fragmenty opisu autorstwa Alicji Kowalczyk opracowanego na potrzeby pracy dyplomowej.

łowego funkcjonowania. Ważne staje się wzmocnienie bądź panowanie nad bodźcami dostarczanymi w okresie dorastania i kreowania wizji świata, w którym najmłodszy będą funkcjonować. Przedstawiany projekt modernizacji przedszkola ukazuje możliwości wykreowania przestrzeni umacniającej procesy neurologiczne w oparciu o rozwój dzieci w wieku 3-5 lat oraz wykorzystanie naturalnych surowców i ich wpływ na odczuwanie przestrzeni w zakresie sensorycznym. Podjęcie tematu w obszarze integracji sensorycznej ma na celu ukazanie wpływu procesów neurologicznych na rozwój oraz perspektywy wykorzystania produktów terapeutycznych w toku nauczania wczesnoszkolnego i wpływu kształtowania rzeczywistości za ich pośrednictwem. Aktualna sytuacja epidemiczna dotknęła psychicznie i fizycznie wiele osób. Wydaje się, iż uświadomiła o wpływie najbliższego otoczenia na samopoczucie oraz przypomniała, że powinno być ono przestrzenią działającą i pobudzającą nasze zmysły, które są tak ważne w życiu codziennym⁴³.

Finalna prezentacja pracy dyplomowej *Bellis perennis*. Projekt modernizacji Przedszkola Publicznego nr 67 w Szczecinie w oparciu o sensoryczny rozwój dziecka w przedziale wiekowym 3-5 lat to:

- plansze przedstawiające wizualizacje multisensorycznych przestrzeni dla dzieci, wybrane kłady, rozwiązania przestrzenne, materiałowe oraz elementy dokumentacji technicznej,
- próbki materiałów zaprezentowane w formie moodboardu,
- dokumentacja techniczna,
- wizualizacje 3D.

> Artsplot. Projekt przestrzeni przeznaczony pod działania arteterapeutyczne z zagospodarowaniem kwartału przy ulicy Edmunda Bałuki 14 na cele rekreacyjno-wystawiennicze <
autorka: Daniela Beker
praca dyplomowa licencjacka (fot. 1.15., 1.16.)
dyplom obroniony z wyróżnieniem
2019

43 Fragment opisu autorstwa Magdaleny Piszczek opracowanego na potrzeby pracy dyplomowej.

Wykreowane wnętrza stanowią odpowiedź na postawione wymagania dotyczące przebiegu zajęć arteterapeutycznych, tworząc pomieszczenia przestronne, wielofunkcyjne, inspirujące oraz mogące wspierać procesy terapeutyczne. Zastosowanie odpowiedniego wyposażenia w każdej z sal było możliwe dzięki odpowiednio przyjętym kryteriom dotyczącym wzrostu użytkowników. Jednocześnie całość projektu ośrodka miała na uwadze wszystkich możliwych odwiedzających, a powstały efekt mógłby odpowiadać potrzebom zarówno dzieci, osób prowadzących zajęcia oraz opiekunów uczestników. Konceptyjne zagospodarowanie placu z powstałymi elementami również dążyło do spełnienia w jak najlepszy sposób założeń projektowych. Projekt kwartału jawi się jako zielona przestrzeń wspólna o przemyślanym i funkcjonalnym układzie. Powstałe założenia pawilonowe na placu spełniają różne funkcje, dążąc tym do zaspokojenia potrzeb mieszkańców miasta⁴⁴.

Finalna prezentacja pracy dyplomowej *Artsplot*. Projekt przestrzeni przeznaczony pod działania arteterapeutyczne z zagospodarowaniem kwartału przy ulicy Edmunda Bałuki 14 na cele rekreacyjno-wystawiennicze to:

- plansze przedstawiające wizualizacje arteterapeutycznych przestrzeni dla dzieci i rodzin, wybrane kłady, rozwiązania przestrzenne, materiałowe oraz elementy dokumentacji technicznej,
- makieta architektury w kontekście otoczenia w skali 1:200,
- dokumentacja techniczna,
- wizualizacje 3D.

> naturALL – modernizacja Poradni Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży w Koszalinie przy ulicy Monte Cassino 13 <
autorka: Izabela Olizarowicz
praca dyplomowa licencjacka (fot. 1.17.)
dyplom obroniony z wyróżnieniem
2018

Celem projektu Poradni Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży było stworzenie przestrzeni, w której zostanie zapewniony maksymalny komfort udzielania świadczeń

44 Fragment opisu autorstwa Daniela Beker opracowanego na potrzeby pracy dyplomowej.

zdrowotnych. Dotychczasowa przychodnia nie była rozplanowana według zasad ergonomii, co wpływało negatywnie na komfort pacjentów, jak i pracę pracowników. Nie było również miejsca przeznaczonego na rozrywkę dla dzieci w czasie oczekiwania na wizytę u lekarza czy terapeuty. Całość działań projektowych jest spójna – ważną rolę w projekcie odgrywają formy, kształty geometryczne oraz linie, zastosowane m.in. w oświetleniu, zabudowach meblowych oraz siedziskach. Achromatyczna przestrzeń została przełamana akcentami kolorystycznymi – w pastelowych odcieniach zieleni, różu, niebieskiego. Intencją projektu było stworzenie przyjaznej przestrzeni dla dzieci, która pozytywnie wpływałaby na samopoczucie podczas wizyty w poradni⁴⁵.

Finalna prezentacja pracy dyplomowej natur ALL – modernizacja Poradni Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży w Koszalinie przy ulicy Monte Cassino 13 to:

- plansze prezentujące wizualizacje poradni, założenia projektowe, wybrane kłady, rozwiązania przestrzenne, materiałowe oraz elementy dokumentacji technicznej,
- dokumentacja techniczna,
- wizualizacje 3D.

> zSENSEm – multisensoryczna przestrzeń zabaw i terapii dla dzieci. Adaptacja parteru budynku przy ul. Tkackiej 7, 8, 9 w Szczecinie <
autorka: Julia Bołtuć (Koceja)
praca dyplomowa licencjacka (fot. 1.18.)
dyplom obroniony z wyróżnieniem
2017

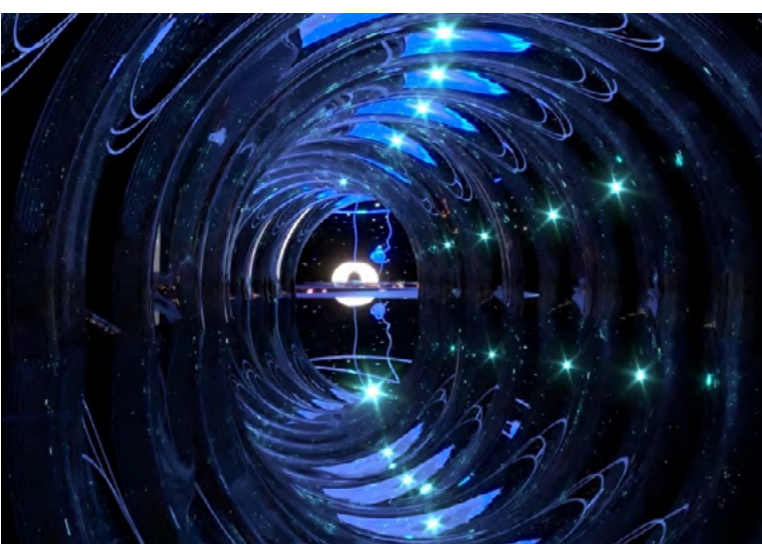
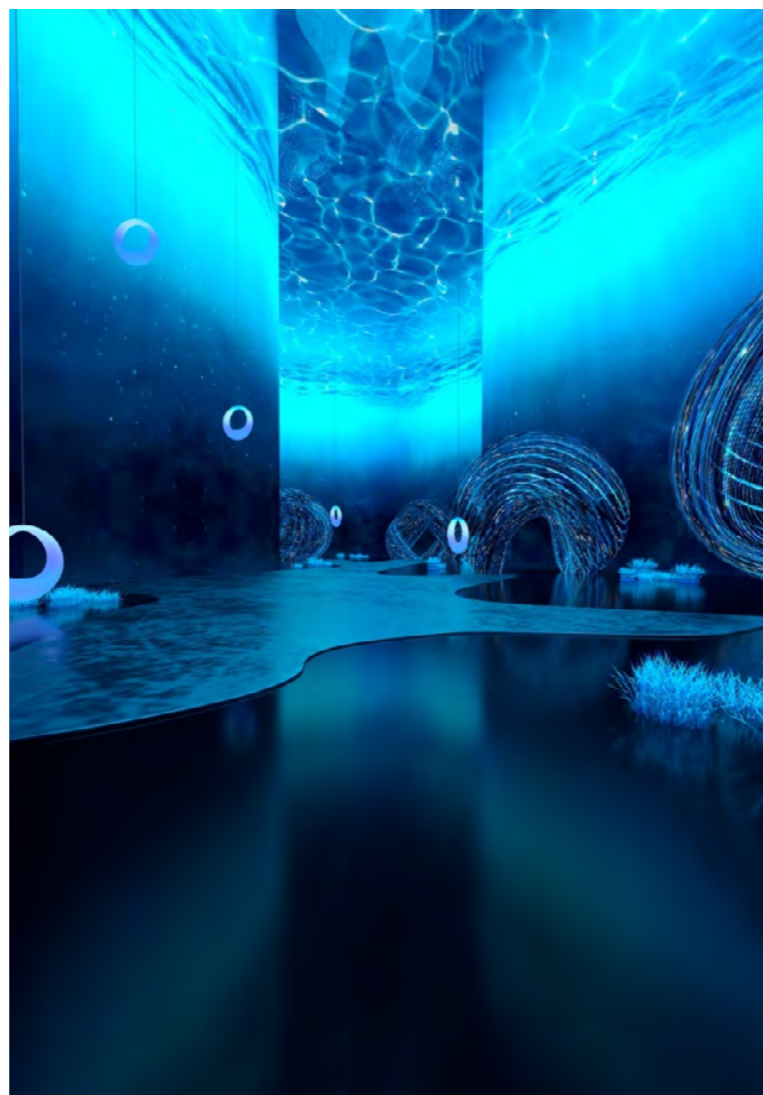
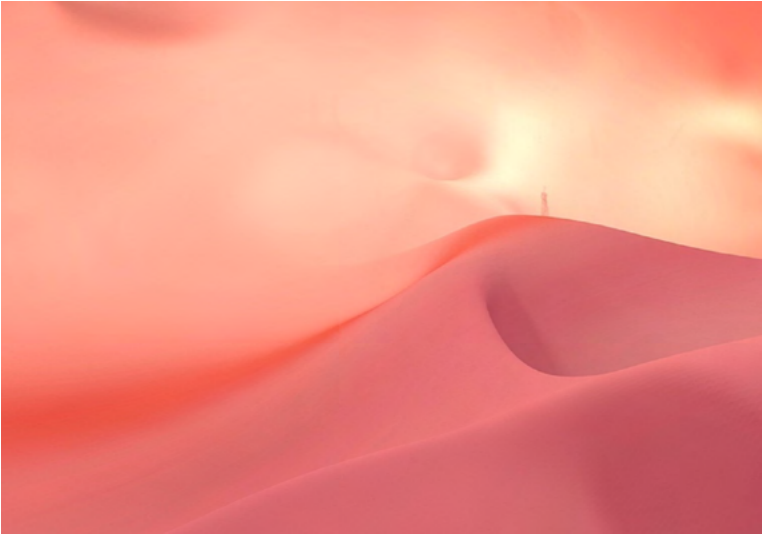
Przestrzeń zSENSEm to multisensoryczna przestrzeń zabaw i terapii dla dzieci. Składa się z dwóch części. Strefy terapeutycznej, w której istnieje możliwość skorzystania z fachowej opieki terapeuty(-ki), zajmującego(-ej) się zaburzeniami sensorycznymi, oraz strefy zabaw, która staje się swoistą drogą poznania zmysłów. (...) Celem pracy jest wskazanie widocznej potrzeby mieszkańców i znalezienie rozwiązania w zakresie architektury wnętrza sprzyjającego bezpiecznej terapii i edukacji sensorycznej⁴⁶.

45 Fragment opisu autorstwa Izabeli Olizarowicz opracowanego na potrzeby pracy dyplomowej.

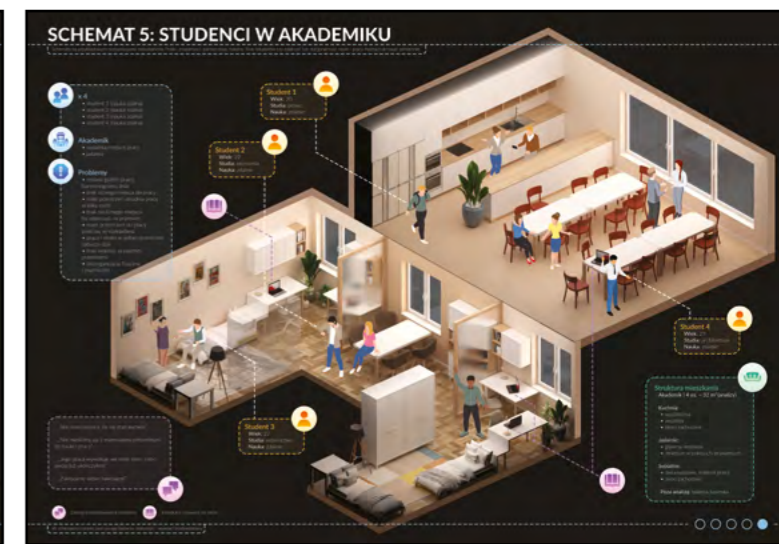
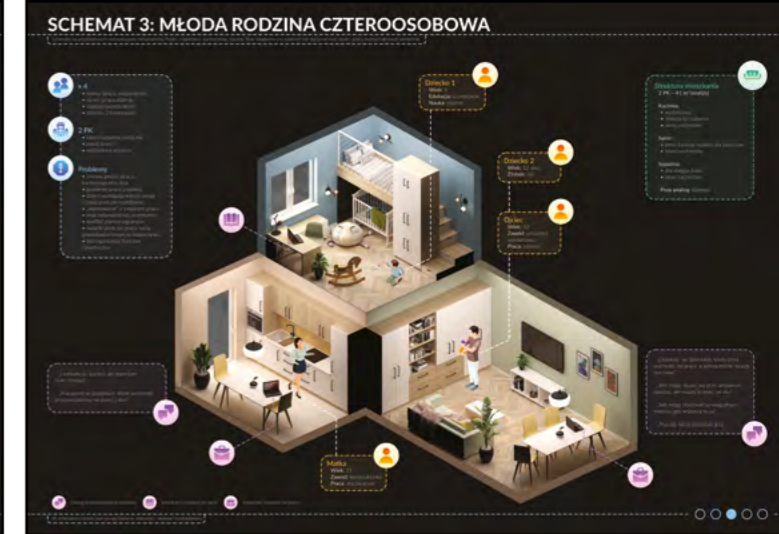
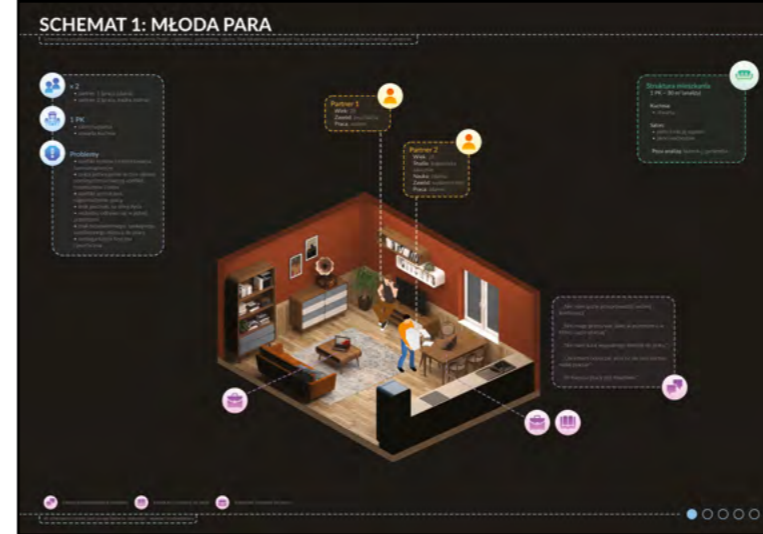
46 Fragment opisu autorstwa Julii Bołtuć (Kocei) opracowanego na potrzeby pracy dyplomowej.

Finalna prezentacja pracy dyplomowej zSENSEm – multisensoryczna przestrzeń zabaw i terapii dla dzieci. Adaptacja parteru budynku przy ul. Tkackiej 7, 8, 9 w Szczecinie to:

- plansze przedstawiające wizualizacje multisensorycznych przestrzeni dla dzieci, wybrane kłady, rozwiązania przestrzenne, materiałowe oraz elementy dokumentacji technicznej,
- makietę wnętrza w skali 1:50,
- dokumentacja techniczna,
- wizualizacje 3D.

fot. 1.12. Anna Chorna, Museum of Souls, praca dyplomowa licencjacka, cykl wybranych wizualizacji oraz materiałów prezentujących projekt, 2022, źródło: materiały udostępnione dzięki uprzejmości autorki

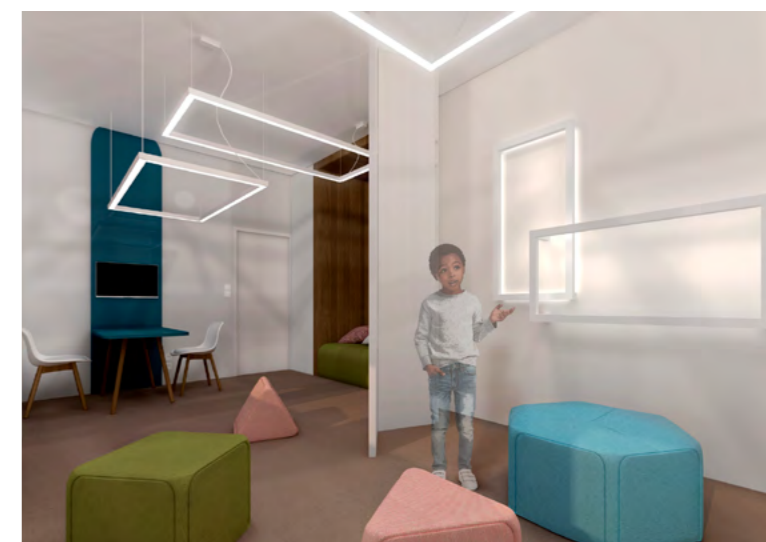
fot. 1.13. Alicja Kowalczyk, Mobilne struktury użytkowe, praca dyplomowa magisterska, cykl wybranych wizualizacji oraz materiałów prezentujących projekt, 2021, źródło: materiały udostępnione dzięki uprzejmości autorki

fot. 1.14. Magdalena Piszczek, *Bellis parennis*, praca dyplomowa licencjacka, cykl wybranych wizualizacji oraz materiałów prezentujących projekt, 2020, źródło: materiały udostępnione dzięki uprzejmości autorki

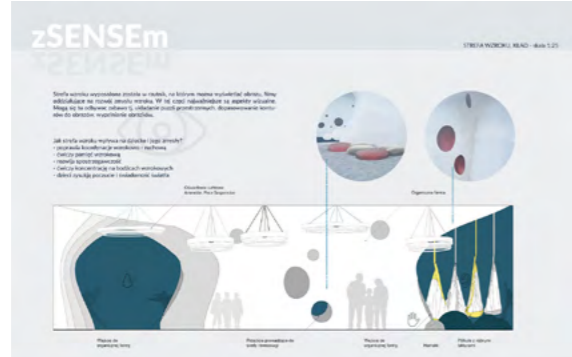

fot. 1.15. Daniela Beker, zdjęcie z obrony dyplomu, Szczecin, 2019, źródło: materiały udostępnione dzięki uprzejmości autorki

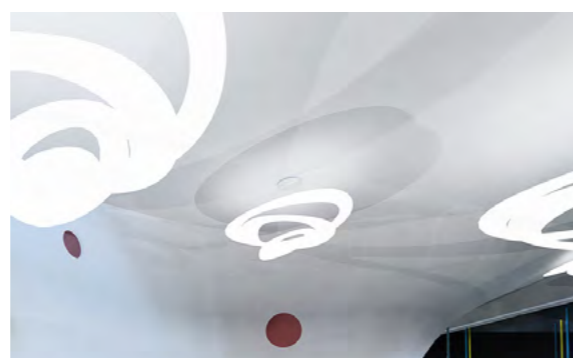
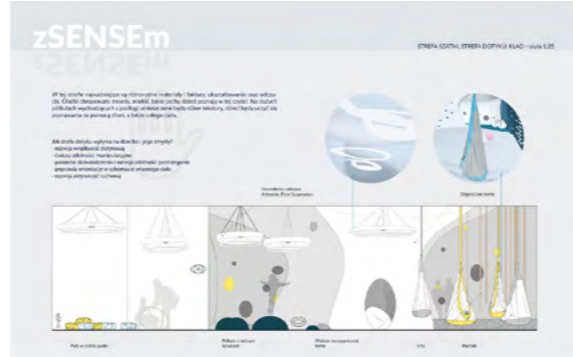

fot. 1.16. Daniela Beker, Artsplot, praca dyplomowa licencjacka, cykl wybranych wizualizacji oraz materiałów prezentujących projekt, 2019, źródło: materiały udostępnione dzięki uprzejmości autorki

fot. 1.17. Izabela Olizarowicz, naturALL, praca dyplomowa licencjacka, cykl wybranych wizualizacji oraz materiałów prezentujących projekt, 2018, źródło: materiały udostępnione dzięki uprzejmości autorki

fot. 1.18. Julia Bołtuć (Koceja), zSENSEm, praca dyplomowa licencjacka, cykl wybranych wizualizacji oraz materiałów prezentujących projekt, 2017, źródło: materiały udostępnione dzięki uprzejmości autorki

WYDARZENIA

Rok 2016 to również rok, w którym przypadła organizacja kolejnej edycji festiwalu CUBETURA (pierwsza edycja była podsumowaniem trzyletniego dorobku KAWiFU). W tym samym roku Katarzyna Roman oraz Michał Leonczuk z ASP Wrocław zainicjowali wydarzenie KO – Projekt. W jego ramach odbył się konkurs na najlepsze grupowe prace studenckie polskich uczelni artystycznych. Kluczem wyboru była współpraca, innowacyjność rozwiązań oraz realizacja prac w obrębie jednej lub kilku dziedzin sztuki. CUBETURA została zaliczona do grona 10 najlepszych kooperacyjnych prac studentów(-ek) polskich uczelni artystycznych. W czerwcu 2016 roku w Galerii Neon odbyła się wystawa prezentująca efekty współpracy z 2013 roku (fot. 1.19.). Wystawie towarzyszyła publikacja (fot. 1.20.).

Zaledwie kilka dni wcześniej w Akademii Sztuki w Szczecinie odbyła się inauguracja drugiej edycji CUBETURY. Hasłem przewodnim stała się (nieprzypadkowo) KOOOPERACJA. Podobnie jak podczas pierwszej edycji za organizację wydarzenia odpowiedzialne było Koło Naukowe Trójkąt. Praca przy drugiej edycji miała inny charakter, część studentów(-ek) pracujących przy I edycji festiwalu była już absolwent(k)ami, a nowo przybyli(-te) studenci(-ki) uczyli(-ły) się pracować w strukturach organizacyjnych. Jednocześnie pojawiły się ambicje, aby ulepszać wizerunek i zawartość programową wydarzenia. Pierwsza CUBETURA była spontaniczną pracą u podstaw, druga – pełną oczekiwań oraz wyzwań drogą do celu. Do współpracy w zakresie identyfikacji wizualnej festiwalu zaproszony został zespół z kierunku grafika – mgr Tomasz Piotr Świtalski⁴⁷ oraz studentki: Natalia Kozak, Elżbieta Lubińska, Ewa Majchrzak oraz Natalia Rachowska. Pełny program CUBETURY 2016 został przedstawiony w części 4. autoreferatu, zawierał liczne propozycje w zakresie warsztatów dla różnych grup wiekowych, wystawy oraz spotkanie z projektantką Anną Vonhausen. Głównym wydarzeniem była, podobnie jak w 2013 roku, wystawa prezentująca dorobek KAWiFU z lat 2013–2016 (fot. 1.21., 1.22.).

Edycja CUBETURY z 2016 roku była ostatnią edycją festiwalu. W 2017 roku koło naukowe naturalnie się rozwiązało, a mój fokus dydaktyczny skoncentrował się na prowadzeniu Pracowni Projektowania Architektury Wnętrz i Przestrzeni Terapeutycznych oraz organizacji wydarzeń spójnych z jej charakterem. Historia związana z kołem to jedna z najważniejszych przygód dydaktycznych w moim dorobku. Dzięki niej – jako młoda pedagogożka – poznałam siłę współpracy i relacji twórczych, które pozostały ze mną na długo.

47 Aktualnie: dr Tomasz Piotr Świtalski.

Pozostała działalność organizacyjna oraz osiągnięcia w zakresie dydaktyki zostały przedstawione w części 4. Zestawienie – praca dydaktyczna w latach 2015–2023. W latach 2018–2021 działalność organizacyjna dotyczyła głównie realizacji programu Akademia Sztuki w Szczecinie_INWESTYCJA W TALENTY w ramach programu POWER 1, podczas którego zajmowałam się organizacją cyklicznych warsztatów, szkoleń oraz programem stażowym na kierunkach: AW/AWiPW oraz grafika.

fot. 1.19. KO – Projekt 2016, cykl zdjęć prezentujących wystawę w Galerii Neon, Wrocław, 2016, źródło: materiały organizatorów wydarzenia

<h2>KOOPERACJA</h2> <p>STAWIEMO SIĘ PRZED WAM ARCHYTEKTURĄ I WYKONAJMY W ZŁOŻENIU 27.05-05.06.2016 WWW.CUBETURA.PL</p>		<p>27.05.2016 (piątek)</p> <p>17.00 - "Mieszkamy na Oświe" - prezentacja domu w kształcie rzędyżewisk, panel dyskusyjny, prowadzący: Patryk Polczak, Sław, Barbara, Rafal, pod Dyktando, Akademia Sztuki w Szczecinie</p> <p>18.00 - "Mieszkamy na Oświe" - prezentacja domu w kształcie rzędyżewisk, panel dyskusyjny, prowadzący: Patryk Polczak, Sław, Barbara, Rafal, pod Dyktando, Akademia Sztuki w Szczecinie</p> <p>19.00 - OBIADKI FESTIWALU Dziś w naszym klubie Akademia Sztuki w Szczecinie</p> <p>28.05.2016 (sobota)</p> <p>10.00 - 14.00 „PRKTOZNAJĘCI” DZIEN I, warsztaty, prowadzący: Tomasz Piotr Barwałd, limit uczestników 12 osób 15 zł CNK Centrum Przemysłowe Kreatywnych, Akademia Sztuki w Szczecinie, zapisy: majgorzata.swoboda@akademiasztuki.eu</p> <p>10.00 - 18.00 „Od myśli koncepcyjnej po prototyp czyli jak powstała mebla” - Rzut Plan Oświe, Warsztaty edukacyjne mebla", DZIEN II, warsztaty, prowadzący: Katarzyna Elżbieta, Dominika Zalczyk, limit uczestników 10 osób 18 zł CNK Centrum Przemysłowe Kreatywnych, Akademia Sztuki w Szczecinie, zapisy: majgorzata.swoboda@akademiasztuki.eu</p> <p>12.00 - 18.00 „Od myśli koncepcyjnej po prototyp czyli jak powstała mebla” - Rzut Plan Oświe, Warsztaty edukacyjne mebla", DZIEN II, warsztaty, prowadzący: Katarzyna Elżbieta, Dominika Zalczyk, limit uczestników 10 osób 18 zł CNK Centrum Przemysłowe Kreatywnych, Akademia Sztuki w Szczecinie, zapisy: majgorzata.swoboda@akademiasztuki.eu</p> <p>18.00 - 20.00 „Od myśli koncepcyjnej po prototyp czyli jak powstała mebla” - Rzut Plan Oświe, Warsztaty edukacyjne mebla", DZIEN II, warsztaty, prowadzący: Katarzyna Elżbieta, Dominika Zalczyk, limit uczestników 10 osób 18 zł CNK Centrum Przemysłowe Kreatywnych, Akademia Sztuki w Szczecinie, zapisy: majgorzata.swoboda@akademiasztuki.eu</p> <p>29.05.2016 (niedziela)</p> <p>10.00 - 16.00 „PRKTOZNAJĘCI” DZIEN II, warsztaty, prowadzący: Tomasz Piotr Barwałd, limit uczestników 12 osób 15 zł CNK Centrum Przemysłowe Kreatywnych, Akademia Sztuki w Szczecinie, zapisy: majgorzata.swoboda@akademiasztuki.eu</p> <p>10.00 - 16.00 „Od myśli koncepcyjnej po prototyp czyli jak powstała mebla” - Rzut Plan Oświe, Warsztaty edukacyjne mebla", DZIEN II, warsztaty, prowadzący: Katarzyna Elżbieta, Dominika Zalczyk, limit uczestników 10 osób 18 zł CNK Centrum Przemysłowe Kreatywnych, Akademia Sztuki w Szczecinie, zapisy: majgorzata.swoboda@akademiasztuki.eu</p> <p>10.00 - 16.00 „Od myśli koncepcyjnej po prototyp czyli jak powstała mebla” - Rzut Plan Oświe, Warsztaty edukacyjne mebla", DZIEN II, warsztaty, prowadzący: Katarzyna Elżbieta, Dominika Zalczyk, limit uczestników 10 osób 18 zł CNK Centrum Przemysłowe Kreatywnych, Akademia Sztuki w Szczecinie, zapisy: majgorzata.swoboda@akademiasztuki.eu</p> <p>30.05.2016 (poniedziałek)</p> <p>14.00 - 15.00 „Architektura mebla” wykład, prowadzący: Renata Kurlak, limit uczestników 12 osób 10 zł CNK Centrum Przemysłowe Kreatywnych, Akademia Sztuki w Szczecinie, zapisy: majgorzata.swoboda@akademiasztuki.eu</p> <p>18.00 - 20.00 „Architektura mebla” wykład, prowadzący: Renata Kurlak, limit uczestników 12 osób 10 zł CNK Centrum Przemysłowe Kreatywnych, Akademia Sztuki w Szczecinie, zapisy: majgorzata.swoboda@akademiasztuki.eu</p> <p>4.06.2016 (sobota)</p> <p>12.00 - 14.00 „Jawajęta w przestrzeni” warsztaty dla dzieci, prowadzący: Małgorzata Nowak, Anna Jallier, Beata Jaworska, Natalia Ziemska, Małgorzata Świątek, limit uczestników 20, dzieci 7-10 lat, kubałagorazka.pl, zapisy: majgorzata.swoboda@akademiasztuki.eu</p> <p>16.00 - 18.00 „Jaka z ASIA?” DZIEN I, warsztaty dla dzieci, prowadzący: Małgorzata Nowak, Anna Jallier, Beata Jaworska, Natalia Ziemska, Małgorzata Świątek, limit uczestników 20, dzieci 7-10 lat, kubałagorazka.pl, zapisy: majgorzata.swoboda@akademiasztuki.eu</p> <p>19.00 - ZAMKNIĘCIE FESTIWALU Dziś w naszym klubie, 19.00 - 20.00 DZIEN II warsztaty, prowadzący: Katarzyna Elżbieta, Dominika Zalczyk, limit uczestników 10 osób 18 zł CNK Centrum Przemysłowe Kreatywnych, Akademia Sztuki w Szczecinie, zapisy: majgorzata.swoboda@akademiasztuki.eu</p> <p>3.06.2016 (piątek)</p> <p>12.00 - 15.00 „Design w grafice cyfrowej - print” warsztaty, prowadzący: Marcin Ciomkowski, limit osób 10, dla studentów, inżynierów, CNK - Centrum Przemysłowe Kreatywnych, Akademia Sztuki w Szczecinie, zapisy: majgorzata.swoboda@akademiasztuki.eu</p> <p>12.00 - 15.00 „Design w grafice cyfrowej - print” warsztaty, prowadzący: Marcin Ciomkowski, limit osób 10, dla studentów, inżynierów, CNK - Centrum Przemysłowe Kreatywnych, Akademia Sztuki w Szczecinie, zapisy: majgorzata.swoboda@akademiasztuki.eu</p> <p>12.00 - 15.00 „Design w grafice cyfrowej - print” warsztaty, prowadzący: Marcin Ciomkowski, limit osób 10, dla studentów, inżynierów, CNK - Centrum Przemysłowe Kreatywnych, Akademia Sztuki w Szczecinie, zapisy: majgorzata.swoboda@akademiasztuki.eu</p> <p>12.00 - 15.00 „Design w grafice cyfrowej - print” warsztaty, prowadzący: Marcin Ciomkowski, limit osób 10, dla studentów, inżynierów, CNK - Centrum Przemysłowe Kreatywnych, Akademia Sztuki w Szczecinie, zapisy: majgorzata.swoboda@akademiasztuki.eu</p>	
<p>Czym jest CUBETURA?</p> <p>CUBETURA to biennale architektury i sztuki nowoczesnej w Szczecinie. Jest to wydarzenie, które łączy w sobie sztukę i architekturę. W ramach CUBETURY organizujemy wykład, warsztaty, panel dyskusyjny, prezentacje projektów i konkursy. CUBETURA to przede wszystkim spotkanie z nowymi ideami i trendami w sztuce i architekturze. W ramach CUBETURY organizujemy wykład, warsztaty, panel dyskusyjny, prezentacje projektów i konkursy. CUBETURA to przede wszystkim spotkanie z nowymi ideami i trendami w sztuce i architekturze.</p> <p>Wystawy, wykłady, warsztaty, panel dyskusyjny, prezentacje projektów i konkursy. CUBETURA to przede wszystkim spotkanie z nowymi ideami i trendami w sztuce i architekturze.</p> <p>Wystawy, wykłady, warsztaty, panel dyskusyjny, prezentacje projektów i konkursy. CUBETURA to przede wszystkim spotkanie z nowymi ideami i trendami w sztuce i architekturze.</p> <p>Wystawy, wykłady, warsztaty, panel dyskusyjny, prezentacje projektów i konkursy. CUBETURA to przede wszystkim spotkanie z nowymi ideami i trendami w sztuce i architekturze.</p> <p>Wystawy, wykłady, warsztaty, panel dyskusyjny, prezentacje projektów i konkursy. CUBETURA to przede wszystkim spotkanie z nowymi ideami i trendami w sztuce i architekturze.</p> <p>Wystawy, wykłady, warsztaty, panel dyskusyjny, prezentacje projektów i konkursy. CUBETURA to przede wszystkim spotkanie z nowymi ideami i trendami w sztuce i architekturze.</p> <p>Wystawy, wykłady, warsztaty, panel dyskusyjny, prezentacje projektów i konkursy. CUBETURA to przede wszystkim spotkanie z nowymi ideami i trendami w sztuce i architekturze.</p> <p>Wystawy, wykłady, warsztaty, panel dyskusyjny, prezentacje projektów i konkursy. CUBETURA to przede wszystkim spotkanie z nowymi ideami i trendami w sztuce i architekturze.</p> <p>Wystawy, wykłady, warsztaty, panel dyskusyjny, prezentacje projektów i konkursy. CUBETURA to przede wszystkim spotkanie z nowymi ideami i trendami w sztuce i architekturze.</p> <p>Wystawy, wykłady, warsztaty, panel dyskusyjny, prezentacje projektów i konkursy. CUBETURA to przede wszystkim spotkanie z nowymi ideami i trendami w sztuce i architekturze.</p>		<p>Kim Jesteśmy?</p> <p>Dziś CUBETURA to grupa kreatywnych ludzi z pasją, którzy chcą się spotkać i wymyślić coś nowego. Jesteśmy to grupa ludzi, którzy chcą się spotkać i wymyślić coś nowego. Jesteśmy to grupa ludzi, którzy chcą się spotkać i wymyślić coś nowego.</p> <p>EDYCJA 2016:</p> <p>Agnieszka Cholewicka, Monika Dzik, Anna Jallier, Beata Jaworska, Dominika Kurlak, Agnieszka Laga, Małgorzata Nowak, Natalia Ziemska, Małgorzata Świątek, Patryk Polczak, Sław, Barbara, Rafal, pod Dyktando, Akademia Sztuki w Szczecinie, zapisy: majgorzata.swoboda@akademiasztuki.eu</p> <p>11.00 - 13.00 „Przewożenie zabawki z puzerami” warsztaty, prowadzący: Katarzyna Elżbieta, Dominika Zalczyk, limit uczestników 10 osób 18 zł CNK Centrum Przemysłowe Kreatywnych, Akademia Sztuki w Szczecinie, zapisy: majgorzata.swoboda@akademiasztuki.eu</p> <p>14.00 - 15.00 „Jaki z trójka” warsztaty, prowadzący: Katarzyna Elżbieta, Dominika Zalczyk, limit uczestników 10 osób 18 zł CNK Centrum Przemysłowe Kreatywnych, Akademia Sztuki w Szczecinie, zapisy: majgorzata.swoboda@akademiasztuki.eu</p> <p>15.00 - 18.00 „Jaki z trójka” warsztaty, prowadzący: Katarzyna Elżbieta, Dominika Zalczyk, limit uczestników 10 osób 18 zł CNK Centrum Przemysłowe Kreatywnych, Akademia Sztuki w Szczecinie, zapisy: majgorzata.swoboda@akademiasztuki.eu</p> <p>1.06.2016 (środa)</p> <p>12.00 - 15.00 „Kooperacja” warsztaty z plakatami, prowadzący: Agnieszka Dzik, limit uczestników 20, dla studentów, inżynierów, architektów, malarzy, CNK - Centrum Przemysłowe Kreatywnych, Akademia Sztuki w Szczecinie, zapisy: majgorzata.swoboda@akademiasztuki.eu</p>	

fot. 1.20. KO – Projekt 2016, cykl zdjęć prezentujących katalog towarzyszący wydarzeniu, 2016, źródło: materiały organizatorów wydarzenia

fot. 1.21. CUBETURA 2016: KOOPERACJA, cykl zdjęć prezentujących wybrane elementy identyfikacji wizualnej wydarzenia, 2016, źródło: materiały własne

PRACOWNIA PROJEKTOWANIA MULTISENSORYCZNEGO

Obiekt jest tym, co istnieje i co jest postrzegane.
Byt i bycie obserwowanym wyznaczają status obiektu.
Nie każda rzecz jest obiektem, lecz ta jedynie, która ma zdolność oddziaływania i koncentrowania na sobie uwagi.
Nie wymyślamy obiektów, tylko spotykamy. Przychodzą do nas z zewnątrz i domagają się posłuchania.
(...) W dialogu z obiektem ważne jest, że go postrzegamy⁴⁸.

Od 2019 roku – na zaproszenie ówczesnego dziekana WMiSM⁴⁹, prof. dra hab. Kamila Kuskowskiego – rozpoczęłam pracę dydaktyczną w Katedrze Projektowania Produktu, prowadząc Pracownię Projektowania Multisensorycznego (kierunek: wzornictwo, specjalność: projektowanie produktu, studia I stopnia). Specyfika pracy w zakresie obu kierunków, na których miałam przyjemność i zaszczyt pracować⁵⁰, różniła się na wielu płaszczyznach. Kierunek wzornictwo od samego początku realizowany był w trybie studiów stacjonarnych o profilu praktycznym, w ścisłej współpracy z zapleczem technologicznym w postaci Laboratorium Realizacji i Technik Ceramicznych w Centrum Przemysłów Kreatywnych. Takie połączenie sprawiało i sprawia nadal, że od 1 roku edukacji – student(ka) ma możliwość modelowania i prototypowania autorskich koncepcji projektowych oraz bezpośredniej pracy z materiałem – ceramiką, drewnem, metalem, łącząc nowoczesne technologie z klasycznym rzemiosłem⁵¹. Co najważniejsze – LRiTC staje się oazą, można śmiało stwierdzić nawet, że drugim domem dla studentów(-ek) oraz całej społeczności KPP. To tutaj (jako społeczność KPP) dyskutujemy, tworzymy, budujemy idee, poznajemy się i czujemy, że myśląca dłoń⁵² determinuje naszą rzeczywistość.

fot. 1.22. CUBETURA 2016: KOOPERACJA, cykl zdjęć prezentujących wystawę główną, Szczecin, 2016, źródło: materiały własne

48 J. Brach-Czaina, *Szczeliny istnienia*, Warszawa 2022, s. 16-17.

49 Od października 2019 roku Wydział Malarstwa i Sztuki Mediów zgodnie z nową strukturą organizacyjną Akademii Sztuki w Szczecinie został rozdzielony na: Wydział Malarstwa, Wydział Sztuki Mediów i Wydział Wzornictwa.

50 WAW – architektura wnętrz (architektura wnętrz i przestrzeń wirtualna), WWz/WMiNM – wzornictwo (projektowanie produktu).

51 Na podstawie opisu Laboratorium Realizacji i Technik Ceramicznych ze strony WWW Akademii Sztuki w Szczecinie, online: akademiasztuki.eu/Product/laboratorium-realizacji (dostęp: 10.08.2023).

52 W nawiązaniu do cytowanej publikacji: J. Pallasmaa, *Oczy skóry*. Architektura i zmysły.

Początek pracy w KPP był dla mnie pozytywnym, ale jednocześnie bardzo wymagającym i odpowiedzialnym wyzwaniem, uczyłam się nowego trybu pracy, współpracy z „nową” kadrą dydaktyczną, laborant(k)ami z LRiTC, a także adaptacji wypracowanych już wartości dydaktycznych do innych pól doświadczeń, do innej skali zaimplementowania rozwiązań. Chciałam się rozwijać – twórczo, dydaktycznie – więc podjęłam się zadania z dużą energią i pozytywnym nastawieniem. Każda pracownia kierunkowa w KPP prowadzi zajęcia w ramach podstaw projektowania (1 rok)⁵³, wybranej pracowni projektowej – kierunkowej (2, 3 rok) oraz pracy dyplomowej (4 rok). Od 2019 roku realizowałam więc (w nawiązaniu do wcześniejszych informacji) treści programowe na przedmiocie podstawy projektowania multisensorycznego oraz w Pracowni Projektowania Multisensorycznego – jako pracowni wolnego wyboru w następnych latach⁵⁴. Dzięki powyższej strukturze programu studiów mogłam poznać wszystkich(-ie) studentów(-ki), mając kompleksowy – w perspektywie wszystkich lat studiów – wpływ na ich edukację oraz rozwój. Od roku akademickiego 2020/2021 WWz prowadzi również dydaktykę na studiach II stopnia o profilu ogólnoakademickim. Studenci(-tki) mogą wybrać poszczególnych(-e) pedagogów(-żki) na konsultantów(-ki) – łącznie czworo – i w ten sposób realizować indywidualną ścieżkę rozwoju.

W zakresie współpracy ważne było wsparcie asystentek w pracowni w latach 2019–2021 mgr Agaty Legawiec (z którą, jak już wspominałam wcześniej, pracowałam również na WAW/WSW) oraz od roku akademickiego 2021/2022 mgr Blanki Jaworskiej. Jednoczesne prowadzenie pracowni kierunkowych na dwóch kierunkach (a w niektórych okresach w połączeniu z pełnionymi funkcjami administracyjnymi⁵⁵) było merytorycznym oraz czasowym wyzwaniem; dzięki wsparciu wspomnianych asystentek było to możliwe, a co najważniejsze – przebiegało w twórczej i rozwijającej atmosferze.

Ogólne zagadnienia ćwiczeń realizowanych w Pracowni Projektowania Multisensorycznego w latach 2019–2023 dotyczyły:

- szeroko rozumianej multisensoryczności, zarówno w zakresie projektowania nowych idei, jak i analizy już istniejących rozwiązań,

53 Od roku akademickiego 2023/2024 podstawy realizowane będą w formie trzech semestrów.

54 Sylabusy z lat 2018–2023 dla wszystkich kierunków są dostępne na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Akademii Sztuki w Szczecinie, online: bip.akademiasztuki.eu/index.php?c=page&id=28, (dostęp: 30.08.2023).

55 Od marca 2020 roku pełniłam funkcję prodziekany na Wydziale Architektury Wnętrz, a od września 2021 roku byłam dziekaną Wydziału Architektury Wnętrz.

- analizy użytkownika, sklasyfikowania jego ogólnych potrzeb, profilu socjopsychologicznego, który staje się punktem wyjścia w całym procesie projektowym,
- poszukiwania realnych potrzeb i luk projektowych, skoncentrowanych również wokół projektowania terapeutycznego,
- pracy z wykorzystaniem kluczowych kierunków kształtowania produktu w oparciu o: multisensoryczność, materiał, model, mobilność⁵⁶.

Etapy pracy przykładowego ćwiczenia semestralnego dla 2 roku I stopnia – Elementarz sensoryczny* – przedstawiały się następująco:

- etap 1: poznanie potrzeb grupy docelowej (wywiady, ankiety), praca nad formą/analiza potrzeb/wskazanie użytkownika, odbiorców produktu,
- etap 2: prace projektowe – koncepcje, analizy funkcjonalno-użytkowe, makiety, modele, szkice,
- etap 3: realizacja projektu – model w skali 1:1,
- etap 4: testowanie/konfrontacja projektu z użytkownikiem – obserwacje, wnioski,
- etap 5: praca nad finalnym opracowaniem projektu, prezentacja projektu z uwzględnieniem rysunków technicznych w skali, szkiców oraz infografik prezentujących ideę projektu.

* Uzupełniająca treść ćwiczenia: Wykorzystując wiedzę z zakresu multisensoryczności jako głównego medium poznania, zaprojektuj obiekt – elementarz, który pomoże w...

Zajęcia odbywały się głównie w trybie indywidualnych korekt oraz w formie zajęć grupowych, w czasie których korekty połączone były z dyskusją oraz zespołową analizą. Podejmowałam się roli moderatorki prowadzącej wymianę myśli.

Forma podania projektu*:

- obiekt zrealizowany w skali 1:1 z wykorzystaniem docelowych materiałów,

56 O. Kiedrowicz-Świtalska, fragment z opisu Pracowni Projektowania Multisensorycznego ze strony WWW Akademii Sztuki w Szczecinie, online: akademiasztuki.eu/Product/pracownia-projektowania-multisensorycznego-wydzial-wzornictwa (dostęp: 10.08.2023).

- dokumentacja techniczna,
- dokumentacja fotograficzna obiektu (produktu) z uwzględnieniem docelowego(-ej) użytkownika(-czki),
- prezentacja multimedialna zawierająca m.in.: scenariusz użytkowy, ideę projektu, opis założeń funkcjonalnych.

* Wszystkie formy podania były indywidualnie omawiane ze studentem(-ką) i modyfikowane zależnie od charakteru i zakresu projektu.

Składowe ważne przy ocenie semestralnej:

- **projekt(y) semestralny(-e)**, zwrócenie uwagi na jakość zaprezentowanego projektu oraz jego realizacji w skali 1:1, jego spójność z tematem oraz wytycznymi opisanymi na poszczególnych etapach pracy, zgodność rozwiązań z potrzebami grupy docelowej oraz z wnioskami wynikającymi z testów użytkowych,
- **aktywność** w semestrze, udział w dyskusjach, warsztatach lub wykładach realizowanych w pracowni,
- **postęp** w procesie kształcenia, analiza organizacji pracy oraz wynikających z niej efektów,
- **obecność** na przeglądach w pracowni oraz na przeglądach katedralnych⁵⁷ (semestralnych i śródsemestralnych),
- **autoprezentacja**, weryfikacja sposobu komunikacji, przedstawiania założeń projektowych oraz projektu z użyciem fachowej terminologii, z odpowiednią kulturą, umiejętnością uzasadnienia oraz obrony swojej postawy twórczej.

Na potrzeby autoreferatu wybrane zostały realizacje najlepiej oddające specyfikę prowadzonej pracowni w KPP, a mianowicie projektowania multisensorycznego dotyczącego kreowania rozwiązań w zakresie projektowania produktu ze szczególnym uwzględnieniem aspektów wielozmysłowego postrzegania, odbierania lub/i użytkowania obiektu(-ów)⁵⁸. Prace semestralne oraz

57 Przeglądy w KPP to ważne dydaktycznie wydarzenia, podczas których każdy(-a) student(ka) prezentuje opracowane podczas danego okresu prace, a zebrana kadra dydaktyczna poddaje je merytorycznej dyskusji. W przeglądach biorą udział wszyscy(-tkie) studenci(-tki) oraz kadra dydaktyczna KPP.

58 Na podstawie opisu Pracowni Projektowania Multisensorycznego ze strony WWW Akademii Sztuki w Szczecinie, online: akademiasztuki.eu/Product/pracownia-projektowania-multisensorycznego-wydzial-wzornictwa (dostęp: 10.08.2023).

dyplomowe powstałe pod moją opieką dydaktyczną lub przy wsparciu w roli promotorki pomocniczej w latach 2019–2023 są wynikiem systemowego myślenia o procesie projektowym, które staram się krzewić od początku⁵⁹. Ważna w kontekście opracowanego programu dydaktycznego i zajęć jest dla mnie samodzielność studenta(-ki), jego/jej aktywność i decyzyjność, która daje mocniejsze fundamenty na przyszłość. Jako pedagożka jestem po to, by konstruktywnie wspierać, podpowiadać, wskazywać możliwości, a nie dawać gotowe „odpowiedzi”. Błędy mogą być twórcze, konstruktywne, ale muszą zaistnieć, aby powyższa zależność miała miejsce.

Dodatkowym wyzwaniem dydaktycznym – szczególnie na kierunku wzornictwo (profil praktyczny) – był okres pandemii COVID-19. Wspomniane serce KPP, czyli Laboratorium Realizacji i Technik Ceramicznych zostało zamknięte, jako kadra dydaktyczna musieliśmy dostosować realizację ćwiczeń do panujących warunków i jednocześnie dbać o osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Rok 2020 był dla mnie ciężkim rokiem z wielu względów – w marcu na kilka dni przed ogłoszeniem stanu epidemii w Polsce objęłam stanowisko prodziekany Wydziału Architektury Wnętrz⁶⁰, łączyłam dydaktykę na obu kierunkach, jednocześnie toczyła się sprawa związana z naruszeniem praw autorskich mojej twórczości z okresu doktoratu, która kosztowała wiele stresu i zdrowia. Okres ten nie był dla mnie produktywny twórczo. Z końcem roku akademickiego 2020/2021 rozważałam nawet dłuższy odpoczynek od pracy w AS. Finalnie zwyciężyła pasja akademicka oraz misja związana z edukacją młodych ludzi.

W roku akademickim 2021/2022 zdecydowałam się ponownie na równoległe prowadzenie dydaktyki na obu kierunkach (na kierunku AWiPW tylko w zakresie dyplomów na studiach I stopnia). Mimo dużego nakładu czasu i energii, który musiałam włożyć w przygotowania i realizację założeń programowych, wspomniana fuzja była dla mnie bogatym źródłem doświadczeń. Przed wszystkim mogłam przebywać wśród projektantów(-ek) tworzących w innych relacjach przestrzennych, w innej skali – produkt (obiekt), wewnątrz (przestrzeń). Mogłam obserwować, jakie wypracowany system pracy w zakresie procesu projektowego przynosi rezultaty i jakich wymaga ewentualnych transformacji w zależności od kierunku. Oba obszary starałam się łączyć elastycznymi ścieżkami i transferować poszczególne komponenty, optymalizując

59 Z pomocą narzędzia w postaci trzech graficznych tablic opracowanych podczas pracy doktorskiej, które stały się bazą do opracowania narzędzia TDT (część 2).

60 Zgodnie ze strukturą z tamtego okresu prodziekana podlegała bezpośrednio przewodniczącej Kolegium Sztuk Wizualnych i była odpowiedzialna za koordynację wydziału.

wzajemny wpływ i możliwości. Szukałam synergii.

Na prośbę ówczesnej dziekany WWz, dr hab. Aurelii Mandziuk-Zajączkowskiej, prof. AS we wrześniu 2021 roku zostałam kierowniczką Katedry Projektowania Produktu.

WYBRANE PRACE SEMESTRALNE

Ważna w zakresie opracowywanych w ramach pracowni tematów semestralnych stała się współpraca z lokalnymi firmami. Na przestrzeni lat w Pracowni Projektowania Multisensorycznego udało się wypracować cykliczne współprace, dzięki którym studenci(-tki) mieli/miały (mają) bieżący i bezpośredni kontakt z tzw. otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Współpraca z lokalną firmą Foonka rozpoczęła się w roku akademickim 2021/2022 i od tego czasu jest kontynuowana w każdym kolejnym cyklu dydaktycznym. W ramach ćwiczenia semestralnego na 2 roku I stopnia studenci(-tki), bazując głównie na niewykorzystanych ścinkach tkanin, końcówkach beli materiałów czy fragmentach z lekkimi wadami, projektowali i wykonywali obiekty multisensoryczne wpisujące się w charakter firmy. Projekt zaowocował cyklem wystaw (fot. 1.23.), m.in. w ramach Łódź Design Festival 2022⁶¹, oraz publikacją – katalogiem (fot. 1.24.). Przykładowe prace dotyczące tego tematu z roku akademickiego 2021/2022 reprezentują realizacje Nikoli Bińkowskiej (fot. 1.25.) – Klocki⁶² oraz Alicji Fijał (fot. 1.26.) – Ukształtuj się⁶³.

Kolejna kooperacja w obszarze projektowania multisensorycznego i terapeutycznego – z Kołem Pomocy Dzieciom z ADHD i ZA w Szczecinie – rozpoczęła się w roku akademickim 2021/2022. W ramach ćwiczenia semestralnego na 2 roku I stopnia studenci(-tki), bazując na obserwacjach i rozmowach przeprowadzonych w KPD z ADHD i ZA, zaprojektowali(-ły) i wykonali(-ły) projekt tablicy z modułami sensorycznymi (fot. 1.27.). Forma, kolorystyka, materiały oraz mechanizm działania tablicy zostały opracowane zespołowo, poszczególne moduły powstawały in-

61 Adres strony internetowej prezentującej wystawę, online: akademiasztuki.eu/Product/rethinka-rething-wystawa-wydzialu-wzornictwa-w-ramach-lodz-design-festival, (dostęp: 20.09.2023).

62 Klocki to sensoryczna gra dla dwóch osób. Dwadzieścia klocków tworzy dziesięć par, a każda para ma inne haptyczne wypełnienie. Gra umożliwia rozwijanie wrażliwości na struktury bez dominacji bodźców wizualnych oraz ćwiczenie uważności – opis projektu autorstwa Nikoli Bińkowskiej.

63 Zestaw materiałowych kształtów z wypełnieniem oraz maty. Każdy kształt przypisany jest do jednej z podstawowych emocji. Ich forma wynika z psychologii kształtów i badań rysunkowych przedstawiania emocji wśród studentów(-ek) AS. Obiekty te służą rozwijaniu umiejętności rozpoznawania i zrozumienia swoich uczuć. Mata-mapa emocji umożliwia ich uporządkowanie i ustalenie nasilenia. Zestaw Ukształtuj się można wykorzystać jako narzędzie rozwoju osobistego, ale też jako pozawerbalny sposób komunikowania swoich emocji drugiemu człowiekowi – opis projektu autorstwa Alicji Fijał.

dywidualnie. Tablica dedykowana jest dzieciom od 5. roku życia realizującym terapię w KPD głównie podczas zajęć z sensoplastyki. Opracowane narzędzie terapeutyczne służy najmłodszym od marca 2023 roku (fot. 1.28.) – na bieżąco zbierane są informacje zwrotne od terapeutek, a współpraca jest kontynuowana⁶⁴. Jedyнным sposobem, żeby dowiedzieć się, czy pomysł ma sens, jest jego przetestowanie⁶⁵.

Niezależnie od podejmowanego w ćwiczeniach semestralnych obszaru tematycznego w pracy dydaktycznej ważna jest dla mnie życzliwa relacja ze studentem(-ką). Pozytywna i konstruktywna atmosfera sprzyja kreatywności, a proces projektowy – złożony w zakresie etapów pracy oraz podejmowanych wyzwań – wymaga zaangażowania oraz systematycznej pracy. Bez wzajemnego szacunku i zrozumienia nie udałoby się zrealizować większości założeń dydaktycznych w pracowni.

Prezentacja tekstowo-wizualna wybranych prac semestralnych z lat 2019–2023 na kierunku wzornictwo na studiach I stopnia (specj. projektowanie produktu, profil praktyczny):

> p’obrus – narzędzie do zbierania międzypokoleniowych śladów, plam <
autorka: Aleksandra Brejwo

praca semestralna, 3 rok I stopnia (fot. 1.29.)
2023

wyróżnienie specjalne w konkursie Młodzi na Start 2023⁶⁶

> hearMe – system obiektów współgrających z aplikacją osuwających dzieci z dźwiękami pojawiającymi się podczas drogi z domu do szkoły lub innego celu <

autorka: Karolina Sulej

praca semestralna, 3 rok I stopnia (fot. 1.30.)
2021

64 Informacje o przekazaniu tablicy: akademiasztuki.eu/Product/tablica-sensoryczna-stworzona-przez-studentow-i-studentki-przekazana-kolu-pomocy-dzieciom-z-adhd-oraz-zespolem-aspergera, (dostęp: 30.08.2023).

65 D. Norman, *Dizajn na co dzień*, przekł. D. Malina, Kraków 2018, s. 248.

66 Opis pracy na potrzeby konkursu autorstwa Aleksandry Brejwo: Wspólna celebrowanie rodzinnych posiłków czy spotkań najczęściej odbywa się przy stole. Zazwyczaj jest on nakrywany obrusem, który w rodzinie „krąży” od pokoleń. Ma on swoje plamy (ślady), których nie można doprac pomimo wielu prób. A może nie chcemy ich usunąć? Są one przecież częścią historii rodziny, wspólnie spędzonych chwil, spontanicznych gestów, sytuacji. P’obrus to narzędzie do zbierania plam – a więc i śladów międzypokoleniowych historii. P’obrus „ma na sobie” plamy, które nie zejdą, zachęcając użytkowników do celebrowania powstałych skaz czy brudów oraz pomagając w akceptacji śladów życia, jakie zostawiamy. P’obrus to swoista gra słów: positek, plamy, pobrudzić, pokolenia, obrus. Najczęściej motywy na rodzinnych obrusach przedstawiają roślinność, a dokładniej kwiaty. Wzór zaprojektowany w p’obrusie czerpie syntetycznie z motywów przeszłości. Standardowy „kwiecisty wzór” zyskał współczesny, geometryczny charakter, w formie przypominając kolorowanke.

> Sensoryczne totemy – obiekty wspierające ćwiczenie motoryki małej <
autorka: Julia Łyżwińska
praca semestralna, 2 rok I stopnia (fot. 1.31.)
2021

fot. 1.23. Foonka, zdjęcia z wystawy w siedzibie firmy, Szczecin, 2022,
fot. Tomasz Wieczorek (Robię rzeczy)

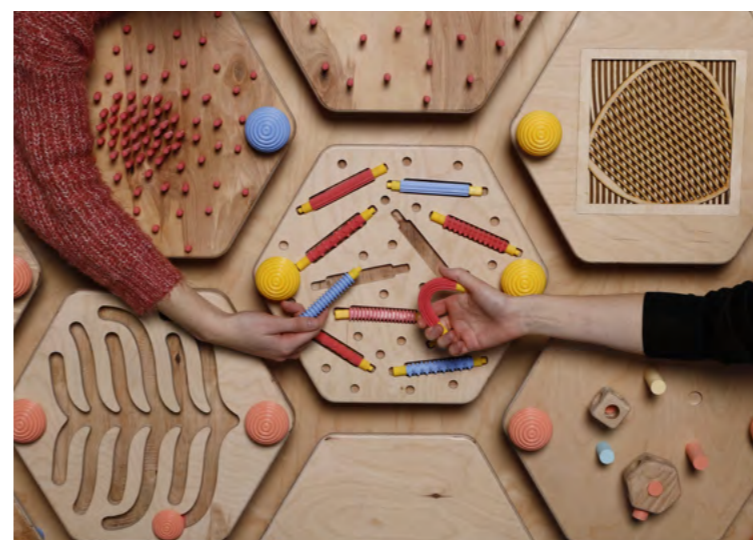
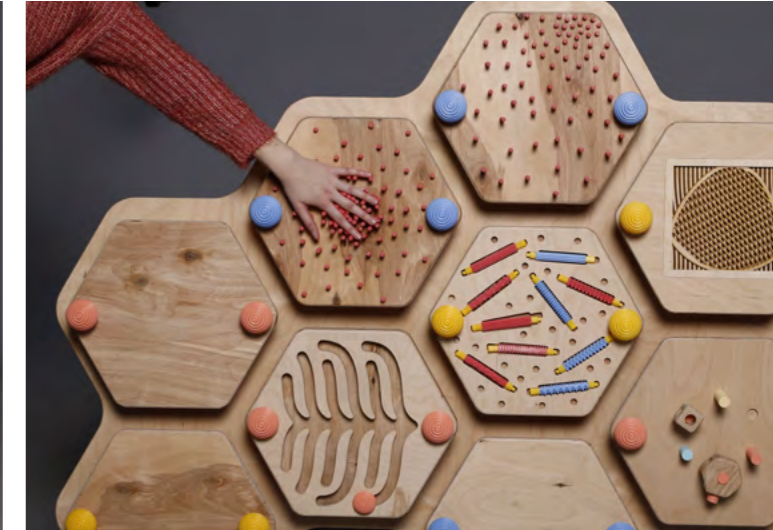

fot. 1.24. RE:THINK RE:THING, katalog, projekt graficzny: Marta Masella, 2022, źródło: materiały udostępnione dzięki uprzejmości autorki.
Wersja online katalogu: issuu.com/martamasella/docs/rethink_rething,
(dostęp: 30.08.2023)

fot. 1.25. Nikola Bińkowska, Klocki, praca semestralna zrealizowana we współpracy z firmą Foonka, 2022, fot. Tomasz Wieczorek (Robię rzeczy)/materiały udostępnione dzięki uprzejmości autorki

fot. 1.26. Alicja Fijał, Ukształtuj się, praca semestralna zrealizowana we współpracy z firmą Foonka, 2022, źródło: materiały udostępnione dzięki uprzejmości autorki

fot. 1.27. Praca zespołowa: Aleksandra Chmielarz, Aleksandra Brejwo, Nikola Bińkowska, Alicja Fijał, Oliwia Łobożewicz, Krzysztof Wojciechowski, Krzysztof Sowierszenko, Tablica sensoryczna, praca semestralna zrealizowana we współpracy z KPD z ADHD i ZA, 2023, źródło: materiały udostępnione dzięki uprzejmości autorów(-ek)

fot. 1.28. Fotorelacja z przekazania tablicy sensorycznej w KPD z ADHD i ZA, Szczecin, 2023, fot. Tomasz Piotr Świtalski

fot. 1.29. Aleksandra Brejwo, p'obrus, praca semestralna, dokumentacja fotograficzna, 2023, źródło: materiały udostępnione dzięki uprzejmości autorki

fot. 1.30. Karolina Sulej, *hearMe*, praca semestralna, dokumentacja fotograficzna, 2021, źródło: materiały udostępnione dzięki uprzejmości autorki

fot. 1.31. Julia Łyżwińska, *Sensoryczne totemy*, praca semestralna, dokumentacja fotograficzna, 2021, źródło: materiały udostępnione dzięki uprzejmości autorki

WYBRANE PRACE DYPLOMOWE

Schemat procesu projektowego podczas pracy nad dyplomem przebiegał analogicznie do systemu wypracowanego w pracowni kierunkowej na WSW/WAW. Fundamentem była ścieżka dotycząca analizy użytkownika(-czki) – grupy docelowej. Równolegle trwały poszukiwania odpowiednich środków oraz mechanizmów – czyli badania w obrębie składowych takich jak: moduł, multisensoryczność, materiał oraz mobilność. Oczywiście schemat traktowany był elastycznie, każdorazowo dostosowywałam go do podjętego tematu, kontekstu projektu oraz indywidualnych predyspozycji studenta(-ki).

Prezentacja tekstowo-wizualna wybranych prac dyplomowych z lat 2019–2023 na kierunku wzornictwo na studiach I stopnia (specj. projektowanie produktu, profil praktyczny) oraz studiach II stopnia (profil ogólnoakademicki):

> *Terraformy. Wielozmysłowe formy obciążeniowe o charakterze terapeutycznym* <
autorka: Maria Ciarka
praca dyplomowa magisterska (fot. 1.32.)
dyplom obroniony z wyróżnieniem
2023
promotorka pracy teoretycznej: dr Monika Klein

Głównym założeniem oraz celem projektu było zaprojektowanie rozwiązania/narzędzia, które skutecznie wspiera praktykę medytacji, zapewniając użytkownikom poczucie otulenia, terapeutycznego doświadczenia oraz umożliwiając lub ułatwiając spotkanie się ze swoim wnętrzem. Grupa docelowa projektu obejmuje osoby praktykujące medytację, poszukujące narzędzi wspierających ich praktykę i pomagających w odnalezieniu spokoju w dynamicznym świecie⁶⁷.

Terraformy to zestaw obiektów składających się z:

- formy obciążeniowej na ramiona,
- formy obciążeniowej na uda,
- dwóch pokrowców do przechowywania,
- siedziska zapewniającego odpowiedni komfort siedzenia przy medytacji.

67 Fragment opisu autorstwa Marii Ciarki opracowanego na potrzeby pracy dyplomowej.

Wszystkie elementy wykonane są z lnianej tkaniny, formy obciążeniowe wypełnione są szklanym granulatem z solą kłodawską nasączoną olejkiem eterycznym i gorczycą, siedzisko wypełnione jest łuską gryki.

> *Gaj/a. System modułów przestrzennych inspirowanych motywami z natury* <
autorka: Gabriela Jasik
praca dyplomowa licencjacka (fot. 1.33.)
2023
promotor pomocniczy: mgr Jarosław Hulbój

„Gaj/a” jest serią haptycznych modułów (obiektów), które mogą się stać jedną z projektowych, symbolicznych odpowiedzi na nasze współczesne potrzeby czy sytuacje. Reliefowe wzory obiektów inspirowane roślinnością sugerują powrót do natury, a surowiec pozyskiwany z lokalnej stolarni to po prostu zbędny odpad, który można ponownie wykorzystać w zakresie projektowania produktu. Pozyskany lokalnie materiał to sklejka skutnicza, która spełnia wszystkie wymogi do przemysłu okrętowego i jednocześnie jest niezwykle lekka. Wykonana jest z drewna egzotycznego – okouma – i z białego laminatu HPL⁶⁸.

Grupy wzorów haptycznych modułów dzielą się na pięć rodzin:

- kora,
- korona drzew,
- przekrój drzewa,
- grzyby/porosty,
- liście.

Każda rodzina składa się z serii 7 modułów. Finalna prezentacja projektu zakłada realizację wybranych modułów w skali 1:1 wraz z systemem montażu – minimum jednego z każdej rodziny – aby w pełni zaprezentować złożoność i charakter systemu „Gaj/a”⁶⁹.

68 Fragment opisu autorstwa Gabrieli Jasik opracowanego na potrzeby pracy dyplomowej.

69 Fragment opisu autorstwa Gabrieli Jasik opracowanego na potrzeby pracy dyplomowej.

> Loop – obiekt oświetleniowy inspirowany zjawiskiem light pollution <
autorka: Izabela Żeromska
praca dyplomowa licencjacka (fot. 1.34.)
2022
promotora pomocnicza: dr Magdalena Małachowska

Loop to obiekt, który stanowi odpowiedź na zjawisko zanieczyszczenia światłem. Jego zadaniem jest doświetlenie przestrzeni poprzez wykorzystanie naturalnego słońca (...). Doświetlenie następuje przez zgromadzenie i odbicie około 20% światła znajdującego się w przestrzeni. Ten zabieg powoduje, że nadmiar światła zostaje powtórnie wykorzystany, przynosząc korzyści użytkownikom(cz)kom.

Obiekt przyjął formę dwóch półokręgów, pozostających ze sobą w złotej proporcji, dzięki czemu oprócz swojej funkcji doświetlania wewnątrz jest również elementem atrakcyjnym wizualnie. Sama nazwa – loop (z ang. ‘pętla’) stanowi zarówno nawiązanie do formy przedmiotu, ale również samego procesu wykorzystania światła, które ponownie użyte i odbijane mogłoby być stale wykorzystywane, „zapętłone”. (...) Projekt sam w sobie jest również formą zwrócenia uwagi na problem light pollution⁷⁰.

> Pozawizualne doświadczanie obiektu (PHI). Haptyczne formy użytkowe wspierające rozwój użytkownika <
autorka: Magdalena Gabara
praca dyplomowa licencjacka (fot. 1.35.)
2021

Projekt był realizowany w ścisłej współpracy z tyflopedagożką Alicją Prowans z Polskiego Związku Niewidomych, okręg zachodniopomorski. System haptycznych obiektów wspierających m.in. terapię osób z zaburzeniami widzenia czy terapię integracji sensorycznej składa się z dwóch zestawów.

70 Fragment opisu autorstwa Izabeli Żeromskiej opracowanego na potrzeby pracy dyplomowej.

Zestaw 1: elementy (półkule) dzielą się na trzy grupy:

- czarne: poziome,
- białe: pionowe,
- żółte: mieszane,

z czego każda grupa ma elementy wypukłe i wklęsłe oraz jedną kulę gładką. Półkule łączą się ze sobą za pomocą magnesów. Dodatkowymi elementami są małe kule wydające dźwięki, w których znajdują się m.in.: metalowa kulka, groch, szklana kulka, pieprz kolorowy, plastikowa kulka, goździki czy tapioka.

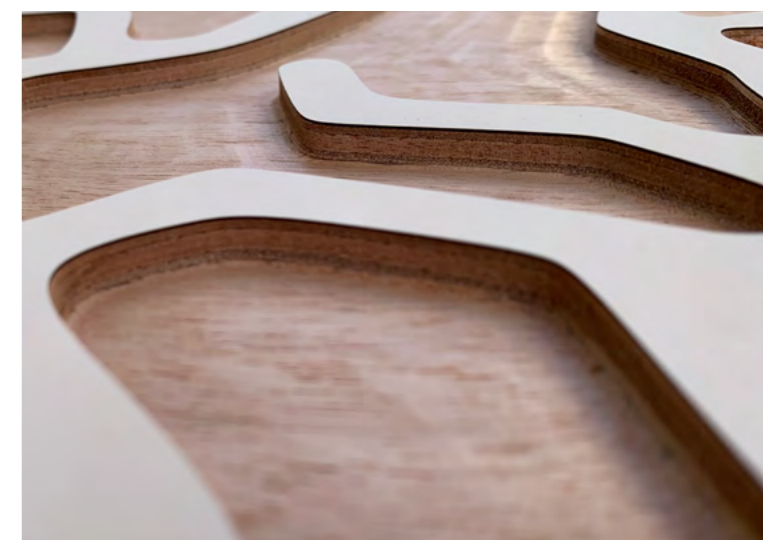
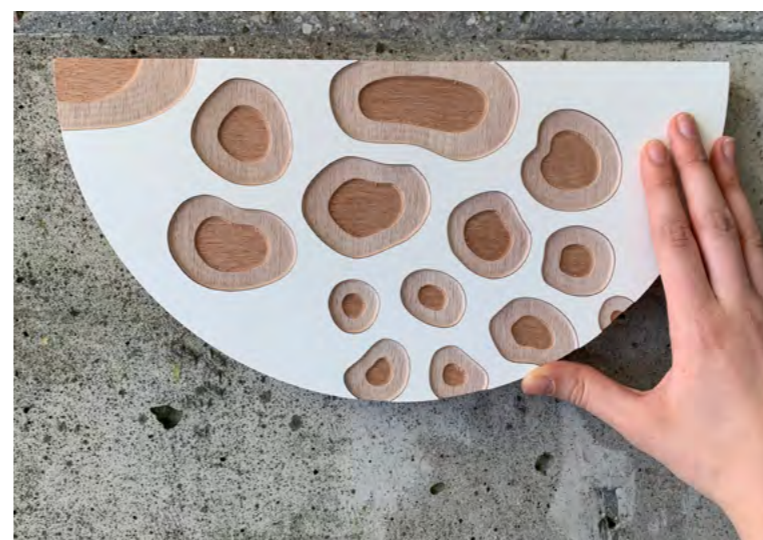
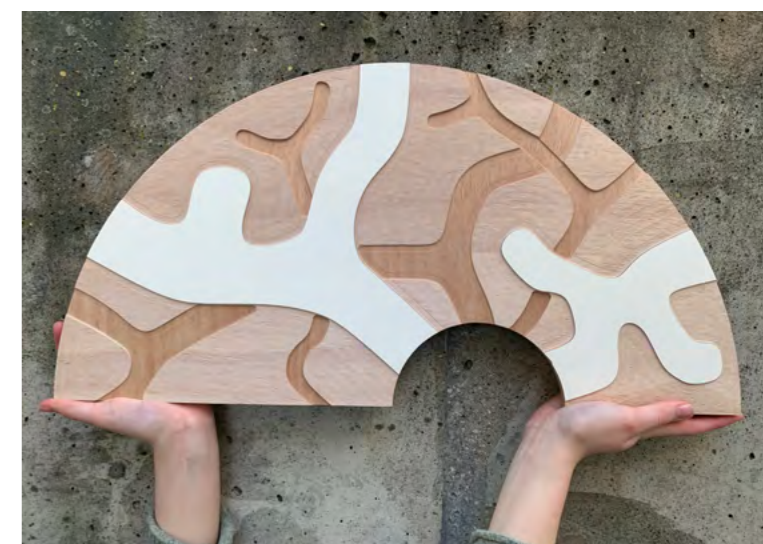
Zestaw 2: elementy dzielą się na cztery grupy:

- czarne: z otworami, które działają jako łączniki,
- żółte: z otworami,
- białe: z wypukłościami,
- białe mieszane: z wypukłościami i otworami.

W zestawie są też elementy pionowe w dwóch długościach i podstawka⁷¹.

Zarówno prace semestralne, jak i dyplomowe zrealizowane pod moją opieką dydaktyczną były wielokrotnie nagradzane oraz prezentowane na wydarzeniach, takich jak: Gdynia Design Days, Łódź Design Festival czy Poznań Design Festiwal. Pełen wykaz znajduje się w części 4. Zestawienie – praca dydaktyczna w latach 2015–2023.

71 Na podstawie opisu autorstwa Magdaleny Gabary.

fot. 1.32. Maria Ciarka, Terraformy, praca dyplomowa magisterska, dokumentacja fotograficzna, 2023, fot. Wojciech Kurka

fot. 1.33. Gabriela Jasik, Gaj/a, praca dyplomowa licencjacka, dokumentacja fotograficzna wybranych modułów, 2023, źródło: materiały udostępnione dzięki uprzejmości autorki

fot. 1.34. Izabela Żeromska, *Loop*, praca dyplomowa licencjacka, 2022,
źródło: materiały udostępnione dzięki uprzejmości autorki

fot. 1.35. Magdalena Gabara, *Haptyczne formy użytkowe wspierające rozwój użytkownika*, praca dyplomowa licencjacka, 2021,
źródło: materiały udostępnione dzięki uprzejmości autorki

WARSZTATY, WYDARZENIA

Ważną praktyką dydaktyczną w pracowni stały się warsztaty – zazwyczaj skoncentrowane wokół doświadczeń sensorycznych. Formuła ta jest niezwykle stymulująca twórczo dla studentów(-ek). Ćwiczeniem realizowanym od początku funkcjonowania pracowni na I roku I stopnia jest rysowanie nieznanego przedmiotu z zasłoniętymi oczami (fot. 1.36.).

Ćwiczenie podzielone jest na dwa etapy: pierwszy etap to rysowanie przedmiotu z zamkniętymi oczami (bez wcześniejszej znajomości obiektu), drugi etap to rysowanie przedmiotu z otwartymi oczami, ale bez możliwości wizualnej konfrontacji z obiektem (bazowanie na tzw. pamięci sensorycznej). Zadanie koncentruje uwagę użytkownika(-czki) głównie na zmysle dotyku i dłoni(ach). Taktylne doświadczenia wzmacniane są również przez pozostałe zmysły (z wyjątkiem wzroku), w ćwiczeniu nie ma ograniczeń – przykładowo – rysowany obiekt można powąchać, podrzucić i skonfrontować z podłożem, by wstuchać się w wydobywające się dźwięki, czy dotknąć kolanem, policzkiem czy barkiem.

Ciało staje się narzędziem pomiaru i badania aspektów takich jak: faktura, materiał, proporcja, kształt. Głównym celem ćwiczenia jest wykształcenie wrażliwości oraz uważności u projektanta(-ki) na medium, jakim jest ciało użytkownika(-czki). To ciało odbiera formę – globalnie – wszystkimi zmysłami⁷².

W 2022 roku mgr Blanka Jaworska (inspirując się doświadczeniami z pracowni) opracowała narzędzie wspierające ćwiczenie o nazwie TODD – taktylne obiekty do dotykania. Projekt znalazł się w finale międzynarodowego konkursu wzorniczego dla młodych projektantów(-ek) na ŁDF 2022 – make me! 2022 (fot. 1.37.).

72 O. Kiedrowicz-Świtalska, Dla ciała/przy ciele. Forma w kontekście projektowania o charakterze terapeutycznym, tekst opracowany na potrzeby monografii *Forma na człowieka* pod red. mgr Anny Gregorczyk. Publikacja planowana na koniec roku 2023.

Jak urządzić świat na nowo? Gdzie popełniliśmy błędy? Czy można zaprojektować lepiej to, co już istnieje?⁷³ – te słowa rozpoczynały zmagania projektowe ośmiu zespołów zaproszonych do realizacji projektu *Follow the Object*. Jako jedna z pedagożek WWz realizowałam w zespole ze studentkami I stopnia – Julią Łyżwińską oraz Mileną Smył – proces badawczo-projektowy w trybie tzw. *summer school*. Punktem wyjścia był obiekt, jego analiza oraz zjawiska z nim związane. Celem działania stał się – jak napisały pomysłodawczynie i kuratorki projektu: dr Agnieszka Polkowska i mgr Agata Kiedrowicz – *redesign* wybranych obiektów, ale przede wszystkim proces myślowy i projektowy, debata o konsumpcji, produkcji, projektowaniu⁷⁴. Działania w ramach *Follow the Object* od początku do końca były realizowane zespołowo przez kadrę Wydziału Wzornictwa, co było dla mnie szczególnie ważne. Poczułam, że jestem częścią zespołu na wielu płaszczyznach, rozwijam się intelektualnie oraz twórczo.

Początki były specyficzne – dla wszystkich zaproponowany tryb pracy stanowił wyjście poza tzw. strefę komfortu. Ze studentkami miałam już przyjemność pracować, ale w innej formule (pracownia kierunkowa). Z uwagi na okres wakacyjny pierwsze spotkania zespołu odbywały się online i z pomocą platformy MURAL. Cyfrowy dystans przeszkadzał, wręcz irytował. W zinnie towarzyszącym projektowi napisałyśmy:

Okazało się, że dla wszystkich członkiń grupy projektowanie na MURALu było trudne – zanurzyłyśmy się więc w manualną pracę, spotykałyśmy się, żeby porozmawiać twarzą w twarz i od razu wiedziałyśmy, co mamy robić, w którym kierunku rozwijać projekt – w kierunku relacji człowieka z materią, namacalnego doświadczenia świata swoim ciałem – możliwością wzięcia czegoś w dłoń, obejmienia z różnych stron⁷⁵.

73 A. Kiedrowicz, A. Polkowska, opis kuratorski wystawy *Follow the Object* na stronie WWW Akademii Sztuki w Szczecinie, online: akademiasztuki.eu/Product/follow-the-object-wystawa-wydzialu-wzornictwa-akademii-sztuki-w-szczecinie-w-ramach-lodz-design-festival (dostęp: 18.08.2023).

74 Tamże.

75 J. Łyżwińska, O. Kiedrowicz-Świtalska, M. Smył, fragment tekstu opracowanego na potrzeby zina – *Follow the Object 2021*, s. 6.

Wspólnie ze studentkami zaprojektowałyśmy oraz zrealizowałyśmy koncept oraz prototyp Pamiętnika sensorycznego – rytualnika:

Narzędzia do kolekcjonowania obiektów, słów, zapachów lub innych pozawerbalnych „gestów” związanych z doświadczeniami ważnymi w życiu człowieka. Rytualnik może stanowić indywidualny, wyjątkowy zbiór bazy doświadczeń, umiejętności, wszelkich aktywności, które budują dorastającego człowieka oraz najbliższe otoczenie. Pamiętnik „rośnie” razem z użytkownikiem/użytkowniczką, współtworząc proces przejścia do następnego etapu – dorosłości⁷⁶.

Podstawowy moduł wyjściowy rytualnika (zaprezentowanego finalnie na wystawie podczas ŁDF 2021) składał się z: tekstylnego szablonu – gridu podzielonego na 12 obszarów, 12 tekstylnych kieszonek do przyszywania, 24 piktoqramów w formie naszywek, zestawu do szycia, łączenia, pisania po tkaninie oraz tekstylnej instrukcji użytkowania. Istotnym elementem ekspozycji, oprócz rytualnika, było zaprezentowanie procesu projektowego – w postaci przestrzennego wizualno-haptycznego moodboardu (fot. 1.38., 1.39.).

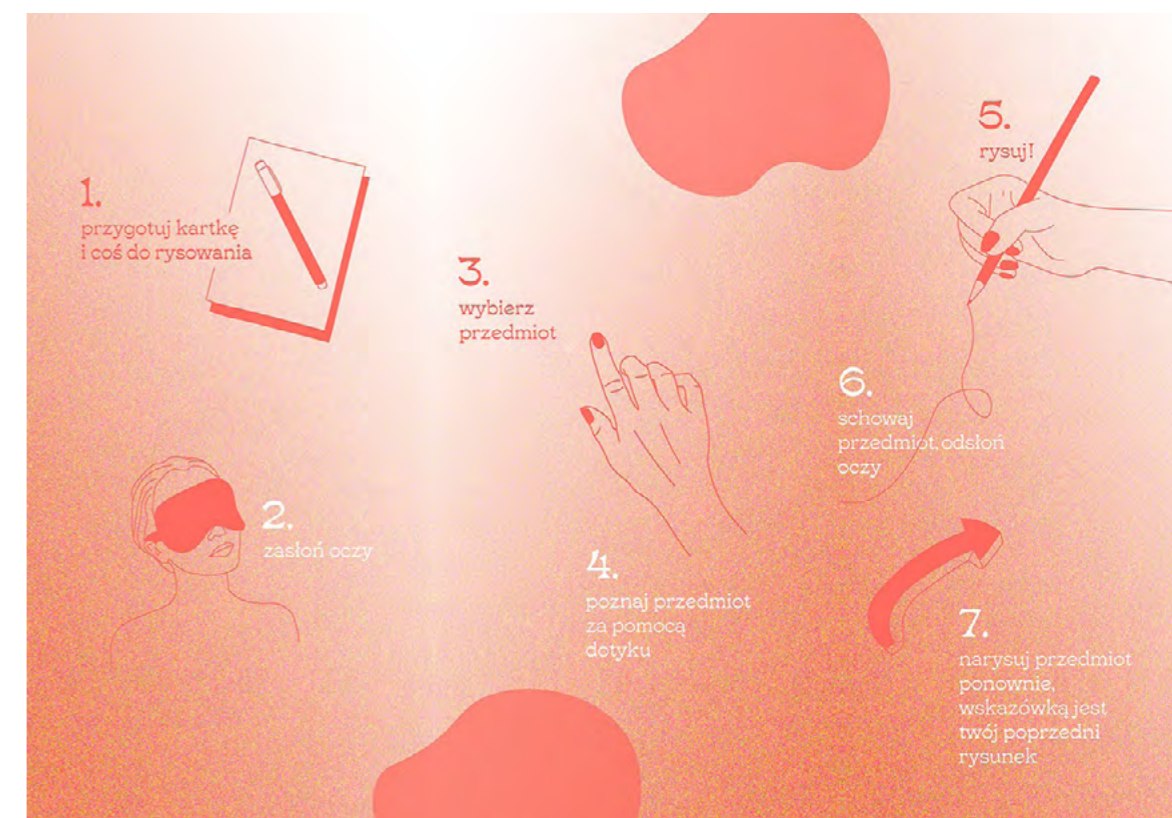
Choć zachodzą olbrzymie zmiany, wiele podstawowych zasad pozostaje niezmiennych. Ludzie od zawsze są istotami społecznymi. Interakcje społeczne i możliwość utrzymywania kontaktów z ludźmi w innych miejscach i z innych czasów nie ulegną zmianie⁷⁷.

Bezpośredni kontakt z materią, dłoń, doświadczenie, rozmowa – stały się najważniejszymi wartościami w projekcie Follow the Object. W nawiązaniu do słów Dona Normana poczułam, że to fundamenty, które na długo zostaną najważniejsze w praktyce twórczej.

Pozostała działalność organizacyjna oraz osiągnięcia w zakresie dydaktyki zostały przedstawione w części 4. Zestawienie – praca dydaktyczna w latach 2015–2023.

76 Tamże.

77 D. Norman, *Dizajn...*, dz. cyt., s. 318.

fot. 1.36. Blanka Jaworska, TODD, praca konkursowa, make me! 2022, źródło: Natalia Rybak (infografika)

fot. 1.37. Blanka Jaworska, TODD, praca konkursowa, make me! 2022, fot. Aleksandra Hojczyk

fot. 1.38. Julia Łyżwińska, Olga Kiedrowicz-Świtalska, Milena Smyl, Pamiętnik sensoryczny – rytualnik, prezentacja projektu na wystawie w ramach ŁDF 2021, Łódź, 2021, fot. Piotr Lewandowski